საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

შაბათი 28 აგვისტო 1920 წ.

ერთობა

ფასი 10 მანეთი

გაზეთი ღირს თვეში 250 მანეთი. ცალკე ნომერი [illegible] 10 მანეთი. განცხადების ფასი პირველ გვერდზე პეტიტის სტრიქონი 15 მანეთი, მეოთხე გვერდზე 10 მანეთი. [illegible] (15×2) 300 მანეთი [illegible]
ერთობის ქ. № 4. შესახვევი რუსთაველის ქუჩიდან № 18-თან. ტელეფონი 16—62.

№ 195 ორგანო საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა. № 195

საქართველოს სოც.-დემ. მუშათა პარტიის
ცენტრალური კომიტეტი
მოთავსებულია ერთობის ქ. № 4, მესამე სართული, შესახვევი რუსთაველის ქუჩიდან № 18, ტელ. 11—79.

[illegible]
ვიქტორ ნიკოლოზის ძე ურუშაძის
სულის მოსახსენებლად. (2776 2—2)

[illegible] ორმოცი დღის გამო კვირას სოფ. ორაგვის ეკლესიაში გადაგდილ იქ-
ნება წირვა და პანაშვიდი მათთვის დაუვიწყარი
პაპიტო ნიკოლოზის ძე ურუშაძის
სულის მოსახსენებლად. (2781 1—1)

მამა ალექსი, დედა ევა და და-ძმა ნინა და ვანიჩკა ამით აუწყებენ ნათესავთ, მეგობრებს და ნაცნობ მოკეთეებს, რომ ახლად კურს დამთავრებულ კიეველ სტუდენტის
მირონი ალექსის ძე თოფჩიშვილის
გარდაცვალებიდან ნახევარი წლის შესრულების გამო ქვაშვეთის ტაძარში, წირვის შემდეგ გადახდილი იქნება პანაშვიდი კვირას აგვისტოს 29-ს, (2780 1—1)

სამუდამოთ მწუხარე„ბში მყოფი დედ მამა: ეფრემ ვასილის ძე ლომთაძე და მეუღლე მისი სალომე ჭელიძის ასული ლომთაძისა ამით აუწყებენ ნათესავთ, რომ მათთვის საყვარელის ერთად-ერთი შვილის, მერვე კლასის მოწაფის
ვ ა რ ლ ა მ ი ს
ტრაღიკულად დაღუპვის წლის თავზე 28 მარიამობისთვეს ნაძალადევის ხუთისმცოდნის ეკლესიაში გადახდილი იქნება წირვა და პანაშვიდი და იქვე გალავანში აკურთხებენ ახლად დადგმულს ძეგლს. (2754 1—1)

სამშაბათს 31 აგვისტოს, ნაშუადღევის 4 საათზე ს. ნოსირში წმ. გიორგის ეკლესიაში
პავლე კონსტანტინეს ძე კიზირიას
გარდაცვალების მეორმოცე დღეს გადახდილი იქნება წირვა პანაშვიდი, რასაც აუწყებენ ნათესავებს და ნაცნობებს გულდამწუხრებულნი ქვრივი, შვილები და სიძე მიცვალებულისა. (2785—1—1)

ღრმად დამწუხრებული ესმა მხიეილის ასული, ალექსანდრე გიორგის ძე შვილებით: გრიშა, იოსები, ზაალ, კონსტანტინე ალექსანდრეს ძენი და სერგო დაათის ძე წერეთლები, აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ გარდაცვალებას პირველის უსაყვარლესი მეუღლის მეორის ძმის და დანარჩენებს ბიძის პოლკოვნიკ
სამსონ (ზაალ) გიორგის ძის წერეთლის
გამოსვენება კვირას 29 აგვისტოს ქუთაისში საკუთარი ბინიდან (ოლდერბურგის ქუჩა.) ნაშუადღევის 3 საათზე საფირჩხიის სასაფლაოზე დასაკრძალავად. (2784—1—1)

ღრმად დამწუხრებულნი: შვილი ნიკოლოზ იოსების ძე მჭედლიძე, ქალები: ელისაბედ იოსების ასული ილურიძე ქმრით გიორგი და მარიამ იოსების ასული ტომარაძე ქმრით ზაქარიათი, რძლები; ბარბარე ივანეს ასული და ნინა სოლომონის ასული მჭედლიძეები, დები: ანნა სიდომონიძე და ნინა ჭიჭინაძე, შვილის-შვილები: დავითი, არჩილ, თამარი შალვა და ნინა ტომარაძეები და იოსებ, ვახტანგ და მარია მჭედლიძეები აუწყებენ ნათესავ და ნაცნობებს, რომ გუშინ 27 აგვისტოს გარდაიცვალა
ბარბარე გიორგის ასული მჭედლიძე
პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს 7 საათზე საკუთარ ბინაზე: სოლოლაკი ბროსელიაჩნი ქ. № 24. გასვენება მოხდება კვირას 39 აგვისტოს ამაღლების ეკლესიაში და დაკრძალვა პეტრე პავლის სასაფლაოზე. (2789—2—1)

მიწათ-მოქმედების სამინისტროს მიერ
ა. წ. 1 სექტემბრიდან იხსნება
მებოსტნეობის პრაქტიკული
ს კ ო ლ ა
პირობებისა და ცნობების მიღება ყოველ დღე 8—12 საათამდე. (მუშტაიდის შესახვევი № 4. ყოფილი საბაღოსნო სკოლა). (ნ. 12—11)

თფილისის მაზრის ერობა
ამით აცხადებს რომ 31 აგვისტოს მის სადგომში (რუსთაველის ქ. № 6) 1 საათზე მოხდება
საჯარო ვაჭრობა
სოფელ ხაშმში ოთხ-თვლიანი წყლის მომუშავე წისქვილის იჯარით გადასაცემათ. მსურველთ შეუძლიანთ წერილობათაც განაცხადონ თავისი ფასი. ვაჭრობაში მონაწილეობის მისაღებათ საწინდარი 25000 მან. უნდა იყოს წარმოდგენილი. დაწვრილებით ცნობები ერობის სატეხნიკო განყოფილებაში მიეცემათ 1—2 საათ. (2779—2—1)

ქართველთა საზოგადოების საყურადღებოთ
„ინტელიგენტ ქალთა ჯგუფი"
იღებს ყოველგვარ საქერავს, რომელსაც თავის დროზე ასრულებს. აგრეთვე ამავე ჯგუფთა სკოლაში, რომელიც რამოდენიმე წელიწადი არსებობს, მიიღება მოწაფე ქალები ჭრა, კერვის, ქარგვის, და სხვადასხვა ხელსაქმის სასწავლებლათ, რომლებთანაც იმეცადინებენ საზოგადოებაში ცნობილი დამსახურებული მასწავლებლები. სკოლა სრულ უფლებიანია. მეცადინეობა დაიწყება 15 ენკენისთვიდან. მისამართი: ვერის დაღმართი, № 3, ბინა 9, ეზოში. (2775—10—1)

დამფუძნებელნი დასავ. საქართველოს
სავაჭრო-სამრეწველო ბანკისა
ქ. ქუთაისში
ამით აცხადებენ, რომ ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის სამინისტრომ ამა წლის 15 ივლისს
ხსენებული ბანკის წესდება დაამტკიცა
ძირითადი თანხა ბანკისა პირველ ხანათ არის განსაზღვრული ოცი მილიონი მანეთით (20,000,000 მ.). თითო აქცია ღირს ათასი მანეთი (1000 მ.). ოცი აქცია იძლევა ერთი ხმის უფლებას.
ხელის მოწერის დროს უნდა იქნეს შემოტანილი აქციის ღირებულების ნახევარი და საორგანიზაციო ხარჯების დასაფარავათ ერთდროულათ ორმოცდა ათი მანეთი (50 მან.) თითო აქციაზე.
ხელის მოწერა მიიღება 4 სექტემბრამდე შემდეგ ბანკებში.
ქუთაისში: სამეურნეო სამრეწველო და საურთიერთო ნდობის საზოგადოებებში.
თფილისში: ცენტრალურ ბანკში, ამიერ-კავკასიის ბანკში და სამეურნეო ნდობის საზოგადოებაში.
ბათომში: საურთიერთო ნდობის საზოგადოებაში.
ფოთში: ქართულ სავაჭრო ბანკში.
ჭიათურაში, ზესტაფონში, სამტრედიაში, ოზურგეთში, ლანჩხუთში, სენაკში, ზუგდიდში და ხონში ადგილობრივ საურთიერთო ნდობის საზოგადოებებში. (ნ. 4—2)

ქუთაისში დაბრუნდა ექიმი
მ. ი. ვოლოხი
და განაახლა მიღება ქალ. შინაგ. და ვენერ. ავათმყოფებისა. მიღება დილის 10—12 საათ. და საღ. 4—7-დის, ფრანგების მოედანი № 33. (2614—თ.)

სომხეთი და ადერბეიჯანი

სომხეთი და ადერბეიჯანი ერთმანეთში, როგორც სჩანს ვერ მოეწყვენ. ისტორიული დავა და მტრობა ამ ორ მეზობელ შორის ოდნავათაც არ განელებულა უკანასკნელში საბჭოთა სისტემის შემოღებით. პირიქით ეს „მუშათა და გლეხთა მთავრობა" ერთი ორათ უარესი გამოდგა თვით მუსავატელებზედაც. მტაცებლური პოლიტიკა მუსავატის მათ სავსებით გადაიღეს. ზედ დაურთეს ქემალ-ფაშასთან კავშირიც და რუსეთის წითელ არმიელებიც.

[illegible] მხოლოდ ორ სამთან აქვს საქმე. სწორეთ ამით აიხსნება ის გარემოება, რომ ბოლშევიკების შემოსვლიდან სომხეთის საზღვრებზე თუ გაძლიერდა შეტაკებები და ომები, თორემ არ შესუსტებულა. 10 აგვისტოს რუსეთის წარმომადგენელის საშუალებით დროებითი სამხედრო ზავიც იქნა დადებული. მაგრამ ეს ზავიც, როგორც სომხეთის საგარეო სამინისტრო იუწყება, არა ერთხელ ირღვევა და შეტაკებები ისევ გრძელდება ამა თუ იმ პუნქტის დასაჭერად. ამავე დროს სომხეთს ადერბეიჯანის საგარეო საქმეთა კომისარი იწვევს ზავზე მოსალაპარაკებლად ყაზახში.

ჩვენ არ გვიკვირს, რომ სომხეთი ასეთ მოლაპარაკებას ცალ-ცალკე სამთავროებთან, არჩევს ისევ უმთავრეს ძალასთან, საბჭოთა რუსეთთან მოლაპარაკებას. ჩვენ ვამბობთ ეს სრულიადაც არ გვიკვირს, თუმცა პრინციპიალურად ჩვენ კავკასიის საქმეებში ჩრდილოეთის, თუ სამხრეთის მეზობლების, გინდა სხვა რომელიმე გარეშე ძალის ჩარევის წინააღმდეგი ვართ. მესამე ძალა აქ ყოველთვის ნიშნავს მის გაბატონებას და ამიერ-კავკასიის დამორჩილებას.

ჩვენი ღრმა რწმენით უმჯობესი იყო ამიერ-კავკასიის ყველა ერებისათვის და რესპუბლიკებისათვის თვით მოეწყოთ თავის ურთიერთობა და მორიგებულიყვნენ.

ამით ერთხელ და სამუდამოთ ურთიერთ ინტერესების შეთანხმებით გადაჭრილი საკითხი მშვიდობიანობის მკვიდრ საფუძველს მოგვცემდა. სამწუხაროთ ეს ვერ ხერხდება. გუსეინოვის ნოტა ზავის შესახებ დაუკმაყოფილებელი რჩება, რადგან მის ზავს ურუსეთოთ აზრი არა აქვს. აქ იჩენს თავს რეალურად ის გარემოება, რომელიც ადერბეიჯანშია შექმნილი.

დღეს ყველასათვის ნათელია, რომ ადერბეიჯანი არ წარმოადგენს დამოუკიდებელ სახელმწიფოს, არც მოკავშირეს რუსეთისას. ის არის რუსეთის კოლონია, წითელ ჯარების სამფლობელო. ამ მხრივ სავსებით აღდგენილია ძველი ურთიერთობა რუსეთსა და ადერბეიჯანს შორის, იმ განსხვავებით, რომ გუბერნატორების ადგილას ახლა კომისრებია, ხოლო რუსის სასამართლოების მაგიერ „ჩრეზვიჩაიკაა" ესე იგი დახვრეტა დახრჩობის სისტემა.

ცხადია ასეთ პირობებში ადერბეიჯანთან მოლაპარაკებას ეკარგება ყოველი მნიშვნელობა, განსაკუთრებით მას შემდეგ, რაც მათი სამხედრო მოქმედების ხელმძღვანელათ გამოდის საბჭოთა მოსკოვის პირდაპირი წარმომადგენელი.

სომხეთიც ამ პირდაპირ წარმომადგენელს ელაპარაკება. ჩვენ არ შეგვიძლია აქედანვე გავითვალისწინოთ, თუ რა შედეგებს მოუტანს თვით რუსეთთან მოლაპარაკება სომხეთის ხალხს.

მართალია საბჭოთა რუსეთმა თავის არსებობის პირველ დღეებშივე აღიარა ოსმალეთის სომხეთის გამოყოფა, ერთა თვითგამორკვევა და სხ. მაღალი პრინციპები, მაგრამ რეალური დღევანდელი პოლიტიკა მოსკოვისა, სავსებით ეწინააღმდეგება ამ პრინციპებს.

დღეს მოსკოვი კავშირშია ქემალ-ფაშასთან, რომელიც სომხეთის დაუძინებელი მტერია და განსაკუთრებით ოსმალეთის სომხეთის გაქრობის მოსურნეა.

ცხადია ეს კავშირი ხელს შეუშლის მოსკოვს სომხეთის ეროვნული მისწრაფებანი რამდენიმეთ მაინც იცნოს და რამდენიმეთ მაინც დამაკმაყოფილებელი ზავი შეკრას.

და თუ ეს განხორციელდა, მაშინ საბჭოთა რუსეთი აშკარათ დაამტკიცებს თავის შიშველ იმპერიალისტურ ზრახვებს, თავის სოციალისტური მანტიისაგან საბოლოოდ განთავისუფლებას.

ჩვენ ვიმეორებთ, წინააღმდეგი ვართ მესამე ძალის ჩარევის ჩვენი შინაურ ფაქტის ჩვენ გვიხდა, რომ იგი დემოკრატიულ პრინციპებს არ გადაცდეს და ამიერ-კავკასიის ერთა სამყოფელი კიდევ უარესად არ აატირიაქოს. ჩვენ გვინდა ამ ჩარევიდან რაც შეიძლება მეტი სარგებლობა ხვდეს აქარ დემოკრატიებს.

ჩვენ ვიცით ფასი და ღირებულება ევროპის იმპერიალისტებას ჩარევის. დემოკრატიამ უკვე საკმაოთ დააფასა იგი. ახლა ჩვენ ვნახავთ საბჭოთა მოსკოვის სოციალისტების სოციალისტობას თუ იმპერიალისტობას. დაე, თვალსაჩინო გაკვეთილით ერთხელ კიდევ მეათასეჯერ დაინახოს მასსამ, პოლიტიკის რომელი გეზია მართლა სასარგებლო ხალხის და დამცველი მისი კეთილდღეობის, საერთაშორისო სოლიდარობის და მეზობლობის.

ამ მხრივ თუ გნებავთ, პირდაპირი მოლაპარაკება მოსკოვის წარმომადგენელთან უკეთესია, ადერბეიჯანის დელეგატებთან კონფერენციის გამართვაზე.

ყოველ შემთხვევაში ჩვენ ვუცდით შედეგებს. ძალიან გვინდა, რომ ჩვენი რწმენა საბჭოთა რუსეთზე არ გამართლდეს, და წინააღმდეგში დაგვაჯერონ, მაგრამ ვეჭვობთ, ასე შეტრიალდეს ჩარხი ცხოვრებისა.

პ რ ე ს ა

„კომუნისტი" რუსეთის აგენტობაში დაჭერილი, ახლა თავის პირით აღიარებს:

„რომ საბჭოთა რუსეთის და საერთოდ სოციალისტური პროლეტარიატის გავლენის გაფართოვება და განმტკიცება მთელ ქვეყნიერებაზე ჩვენ დიდათ გვახარებს, ეს ისე აშკარაა, რომ არ საჭიროებს განსაკუთრებულ მტკიცებას" (იხ. პრესა „კომ". № 28).

ამას „ერთობა" გამცემლობას უწოდებს, თითქო ამით ჩვენ ვყიდით იმ ქვეყანას, რომლის დამოუკიდებლობას ვაღიარებთ" (იქვე).

აქ „კომუნისტი" აღიარებს, რომ ქართველ ბოლშევიკებს სურთ საბჭოთა რუსეთის გავლენის განმტკიცება ყველგან, და კერძოდ მაშასადამე საქართველოშიაც.

რას ნიშნავს ეს განმტკიცება, ჩვენ უკვე ვიცით, ადერბეიჯანის მაგალითიდან. ეს ნიშნავს დაპყრობას იარაღით, ჯარით, და შემდეგ თავის ნება-სურვილის თავზე მოხვევას, წინასწარ გაცარცვისა და დარბევის შემდეგ. და ასეთ იმპერიალისტურ მტაცებლურ პოლიტიკასთან გვერდით საერთაშორისო პროლეტარიატის გავლენის ხსენება, ეს საერთაშორისო მუშათა იდეალის შეურაცხყოფაა.

ავტორი გრძნობს, რომ საბჭოთა რუსეთის გავლენის ჩვენში განმტკიცება— ეს საქართველოს დამოუკიდებლობის დანგრევაა, და ცდილობს დაამტკიცოს, რომ საბჭოთა რუსეთი ყველაზე უკეთ უზრუნველყოფს ერების დამოუკიდებლობას. „რუსეთმა მიუკიბ-მოუკიბავათ აღიარა საქართველოს დამოუკიდებლობა და შექმნა პირობები ამ დამოუკიდებლობის რეალობისა", თუ ეს სიტყვები მალყუარა ფრაზა არაა, რას ნიშნავს კავკავში ჯარის წინ საქართველოზე გალაშქრების ქადაგება? რას ნიშნავს ადერბეიჯანის კომუნისტების ასეთივე ქადაგება? თუ—სიტყვა სხვაა, საქმე სხვაა, შუა უზის დიდი ზღვარი?

ამიტომ ჩვენ ვამბობთ, როდესაც გარედან კომუნისტები იარაღით გვემუქრებიან, ხოლო შინაური კომუნისტები ამ მომუქარეებს აქებენ და მათი გავლენის განმტკიცებას ცდილობენ, ეს არის დაცვა დამოუკიდებლობის, თუ ღალატი და გამცემლობა რესპუბლიკისა, მით უმეტეს, როცა ამას ზედ ერთვის აჯანყებების მოწყობა და სამზადისი განაპირა კუთხეებში?

საბჭოთა რუსეთში
(გაზეთებიდან)

თეთრ-გვარდიელები მახნოს პარიკში ხარკოვის „კომუნისტის" № 164 ამ სათაურით მოთავსებულია ვინმე იაკოვლევის შემდეგი წერილი: „დღითიდღე ქრება უკრაინის ძველი პოლიტიკური და სოციალური მეშჩანობა რომელიც შექმნილი და აღზრდილი იყო პეტლიურას, მახნოს, გრიგორიევის და სხვათა მიერ.

კლასი კლასის წინააღმდეგ! სოფლის და ქალაქის პროლეტარები სოფლის და ქალაქის ბურჟუაზიის წინააღმდეგ!

წვრილ ბურჟუაზიული მეშჩანობის თვით-გაშიშვლებას ყველაზე უკეთ ჩვენ ვხედავთ მახნოზე.

მახნო მივიდა გენერალ ვრანგელთან ოფიციალური კავშირის შეკვრამდე. ძველი მახნოსაგან, რომელიც გეტმანს ებრძოდა, დარჩა მხოლოდ მახნოს პარიკი, ძველი ანარქისტული ყბედობისაგან მახნოს შერჩა მხოლოდ სისხლის სამართლის დამნაშავეთა ციხეებიდან განთავისუფლება. აი მოწოდება მახნოს სახელობის პარტიზანული რაზმის უფროსის —იაცენკოსი: „უკრაინის მეამბოხენო! მე, უფროსი ბატკო მახნოს პარტიზანი [illegible] ნი მიწიდან თვითმპყრობელობის კომისარიატი. დენიკინი არ არსებობს, არის მხოლოდ რუსული არმია, რომელსაც გავუწვდით ხელს, დავირაზმებით და განვათავისუფლებთ კომისართა მეფობისაგან განაწამებ წმინდა რუსეთს და შევქმნით მთავრობას ხალხის ნება-სურვილის თანხმად."

აი მეორე მოწოდება. „მე უფროსი „ბატკო" მახნოს პარტიზანული რაზმისა სავჩენკო გეძახით თქვენ: დაჰყარეთ იარაღი იმათ ფეხთა წინაშე, ვინც იბრძვის ხალხის ნებისათვის, მიწისათვის და წმინდა არა კომუნისტური თავისუფლებისათვის. გაეშურეთ გენ. ვრანგელის არმიის რიგებში".

მახნო სწერს: „ჩვენ ერთდა იმავე დროს უნდა ვიბრძოლოთ ორ ფრონტზე —თეთრების წინააღმდეგ, როგორც კაპიტალიზმას დაუფარავ მისწრაფებათა გამომხატველების და წითელ კომუნისტების წინააღმდეგ, კომუნისტები რევოლუციის უბოროტესი მტრები არიან"...

რამდენიმე დღის წინეთ წითლების შეტევის გამო გარბოდა მახნოს რაზმი და მახნოს მეთაურობით შევიდა ქ. იზიუმში, გაცარცვა ის და ისევ უკან გამობრუნდა. იქიდან ჩამოსული ამხანაგები გადმოგვცემენ, რომ მახნომ თავისი ხელით გაანთავისუფლა ციხეებიდან სისხლის სამართლის დამნაშავენი. ამ დროს ის დადიოდა „въ какомъ-то рыжемъ парикѣ". და დღეს ჩვენი მიზანია: ჩამოვგლიჯოთ მახნოს თავისი პარიკი, გავაშიშვლოთ მისი თეთრ-გვარდიელური—ვრანგელური სახე და დედამიწის პირიდან ავღგავოთ პოლიტიკური და სამხედრო მახნოვჩინა ვრანგელშჩინასთან ერთად".

კამფეტები და მარილი პრემიათ. მოსკოვში ფურაჟის საკითხის მწვავე მდგომარეობის გამო მ. ს. რ. და კ. დ. დაადგინა: ფურაჟის დამზადების საქმის კონცენტრაცია მოახდინოს მოსკოვის სასურსათო კომიტეტის ხელში და წინადადება მიეცეს სატრანსპორტო განყოფილებას რაიონული საბჭოების პრეზიდიუმებთან შეთანხმებით გამოყონ ძალები თივის მოსკოვში გადასაზიდათ. გარდა ამისა პრეზიდიუმმა დაავალა „მოსკპროდკომს" გამოყოს გუბერნიებიდან რამოდენიმე ვოლოსტები, რომლებიც გამოიღებენ მაშზე შეწერილ თივას, არა ნაკლებ 60 ათასი ფუთისა. ამ მიზნით დაწესებულია პრემიები კამფეტის და მარილის მიცემის სახით". („პრავდა" № 176).

სპეკულიაცია ხელოვნებით. კავკავის „კომუნისტი"-ს № 105-ში ამ სათაურით მოთავსებულია შემდეგი წერილი რედაქციის მიმართ: „გავიგეთ თუ არა, რომ ცნობილი პიანისტი ბაროვსკი ჩამოვიდაო, მე და ჩემმა ამხანაგმა მოვისურვეთ მოგვესმინა მისი კონცერტი, რომელიც ძველ დროს ჩვენთვის ხელმიუწვდომელი იყო. მაგრამ ჩვენ გაგვაოცა და ალგვაშფოთა იმან, რომ ბაროვსკის კონცერტი ეხლაც ხელმისაწვდომი აღმოჩნდა, მხოლოდ კავკავის ბურჟუაზიის ნაშთებისთვის, რადგან ადგილების ფასი 200—500 მანეთია. იქნება არც გასაკვირველია, რომ ბოროვსკიმ მოისურვა ისე, როგორც ძველი დროის არტისტების უმრავლესობა სჩადიოდა, რომ თავისი ხელოვნებით დაეტკბო მხოლოდ „განიერ ჯიბიანი რჩეული „არისტოკრატია". მაგრამ ჩვენ გვიკვირს, რას ფიქრობს „პოდოტდელ ისკუსტვა", რომელიც მოვალეა იზრუნოს, რომ ხელოვნება პროლეტარიატის ხვედრი გახდეს". პ. კოსტიკოვი.

სახაზინო ქონების გაყიდვა. სრულიად რუსეთის „ჩრეზვიჩაიკამ" ერთ დღეში გაარჩია 100 წითელ არმიელის საქმე, რომელთაც სახაზინო ქონების გაყიდვა ბრალდებოდათ. ყველას მიუსაჯეს საკონცენტრაციო ბანაკში მოთავსება. ამის შემდეგ წინადადება მიეცა სამხედრო მმართველობას გამოაცხადონ სამხედრო ნაწილებში და გააფრთხილონ წითელ არმიელები, რომ სახაზინო ქონების გაყიდვისთვის მკაცრად დაისჯებიან და დახვრეტავენ კიდევაც. („პრავდა" № 152).

მბეჭდავების დევნა მოსკოვში. 17 ივლისს ნ. კ. პ. ს. სტამბის მუშათა საერთო კრებამ დიდი ხმის უმეტესობით მიიღო შემდეგი რეზოლიუცია: მოისმინა რა კომუნისტურ პარტიის წარმომადგენლის მოხსენება, ნ. პ. კ. ს. სტამბის მუშათა საერთო კრება უარს ამბობს რაიმე რეზოლიუციის მიღებაზე, ვიდრე არ გაანთავისუფლებენ იმ ამხანაგებს, რომლებიც დააპატიმრეს ჩვენი კავშირის დაშლასთან ერთად, ხოლო მათ განთავისუფლებაზე ზრუნვისთვის ირჩევს 3 კაცს." („პრავდა" № 161).

ხოლერა, ისპანკა, ყვავილი და ხახადი. 1918 და 1910 წლებში ხოლერამ, ისპანკამ და ყვავილმა აუარებელი ხალხი დახოცა როგორც ქალაქად, ისე სოფლად. მარტო სახადისაგან 300,000 კაცი დაიღუპა. ნახევარი იმ ექიმებისა, რომლებიც სახადიანებს უვლიდენ, დაიღუპნენ. („პრავ." № 161).

[illegible]
(გაზეთებიდან)

კონტრ-რევოლიუციონური,— საბჭოთა მოსამსახურენი. „რაბინსპეკციამ" „ჩრეზვიჩაიკა"-ს გადასცა 10 მოსამსახურე, რომელნიც თავის დაუდევრობით, კონტრ-რევოლიუციონერობით და გამოუსადეგრობით აფერხებდენ „რაბინსპექციის", მუშათა და გლეხთა საქმეს. („კომ." № 12).

ტელეფონის შეკეთება. 16 ივლისის გამოვიდა „ნარკომპოჩტელ"-ის ბრძანება, რომ განზრახულია ტელეფონის ქსელის კაპიტლური რემონტი. ამ დღიდან დაიკეტება ყველა ტელეფონები, გარდა სულ მცირედი რიცხვისა, რომლებითაც უნდა ისარგებლონ საბჭოთა დაწესებულებებმა და პასუხისმგებელმა მუშაკებმა. („კომ." № 62).

სამუსიკო ნოტების დამზადება. „ნარკომპროსი" ბაქოში აარსებს სამუსიკო ნოტების გამომცემლობას, რომელიც საბჭოთა რუსეთისთვის დაამზადებს ნოტებს. („კომ". № 66.).

„პროპუსკების" მიღების „წესი". „ქალაქიდან გასვლის მსურველთ უბედებათ მთელი კვირების უქმათ დაკარგვა. ესენი სიცხე პაპანებაში დღეობით დგანან რიგში, მჭიდრო ბრბოთ, რაც ხელს უწყობს სხვა და სხვა გადამდებ სენის გავრცელებას: უნდა მიღებულ იქნას საჩქარო ზომები, რომ ასეთი წესი შეიცვალოს. თუ „პროპუსკების" ბიურო დატვირთულია მუშაობით, უნდა გაიხსნას დამხმარე განყოფილებები; ამას გარდა სურვილი უნდა გამოითქვას, რომ „პროპუსკების" მომლოდინე ხალხი დაცული იქნეს „ოსობი ოტდელ"-ის მცველების მხრით მოუხეშავ საქციელისგან. („კომ." № 66).

ლომბარდის დახურვა. ბაქოს ლომბარდი იხურება. იქ შენახულ ძვირფას ლითონს და განძეულს კონფისკაციას უშვრებიან. („კომ." № 66).

პრემიალური სისტემა. „აზრევკომმა" გამოსცა ბრძანება, რომ რკინის გზებზე პრემიალური სისტემა შემოიღონ. მუშების წასახალისებლად მუშებს ზედმეტ მუშაობისთვის ზედმეტი ჯილდო მისცენ. („კომ." № 66).

ბოლშევიკების მზვერავი. ბაქოს „კომუნისტ"-ის № 61 ვკითხულობთ: „მენშევიკების საყურადღებოთ. ამხ. მიხეილ კახიანმა, რომელზედაც ისეთის გააფთრებით ილესავენ კბილებს ქართველი სოციალ-გამცემლები „კომუნისტ"-ში დაბეჭდილ წერილების გამო, უვნებლათ იმგზავრა საქართველოში 3 კვირის განმავლობაში და დაბრუნდა ბაქოში ძვირფასი მასალით მენშევიკურ „დემოკრატიის მოქმედების შესახებ".

„ცენტროკომდეზერტირი" დაიჭერს კავკავის ცხენოსან ზვერავთა გუნდის უფროსს ზაურბეკ კოსტოევს, ყოფილ ოფიცერს ამხ. პეტრე საგუნოვს და საგანგებო დანიშნულების რაზმის ბატარეის ვოენკომს. („კომ". №№ 53 და 59).

დღეს

ბოლშევიკების ცნობით ლვოვის რაიონში გრძელდება მედგარი ბრძოლა, რომლის შედეგი ჯერ გამოურკვეველია.

ლიონის ცნობით ვარშავის ჩრდილოეთით პოლონელები წინსვლას განაგრძობენ. ცენტრში—ოსოვეცის მიმართულებით უტევენ. სამხრეთით პოლონელებმა დაიკავეს გრუბეშოვი. ბოლშევიკები ლვოვის რაიონიდან სამხრეთით იხევენ. ბოლშევიკებმა კოვნო დასცალეს. ვილნო ლიტველებმა დაიკავეს.

ფრანგული დამატებითი ცნობით პოლონელებს ჯერ-ჯერობით წაუყვანიათ 60 ათასი ტყვე.

ლიონის ცნობით აღმოსავლეთ პრუსიის ტერიტორიაზე გადასული საბჭოთა ჯარის რიცხვი ჯერ-ჯერობით 70—80 ათას უდრის.

ყირიმის ფრონტზე ბრძოლა გრძელდება.

ბელგიის მთავრობამ ნება დართო პოლონეთისთვის ბელგიის ტერიტორიით სამხედრო მასალის გატანაზე. ამის გამო ბელგიის საგარეო საქმეთა მინისტრი კაბინეტიდან გავიდა.

ზემო სილეზიაში მშვიდობიანობა დამყარდა.

ვალიუტის ევოლიუციის პროცესი და მიზეზები სახ. მეურნეობის კრიზისისა*)

III

ეხლა ჩვენ ვხედავთ ერთი მხრით მოხმარების შემცირებას, რაც მეტათ უშლის ხელს საქონლის გასაღებას შინაურ ბაზარზე, მეორე მხრით, ექსპორტი შემცირდა იმის გამო, რომ გერმანიის ბაზრის ფასებსა და მსოფლიო ბაზრის ფასებს შორის განსხვავება ეხლა საგრძნობლად შემცირდა.

ყველა ამის გამო ჩვენ ეხლა განვიცდით საქონლის გასაღების კრიზისს. ის წარმოსდგა იქიდან, რომ საქონლის დიდი საწყობების პატრონებმა იყიდეს საქონელი მაშინ, როდესაც გერმანული მარკა ჯერ კიდევ ძალიან დაბლა ფასობდა საზღვარ-გარეთ. საქონელი მეტათ ძვირათ ფასობდა და ამიტომ მისი გაყიდვა დაკლებულ ფასებში საქონლის პატრონებს არ შეეძლოთ. ფიქრობენ არ გაჰყიდონ საქონელი რამდენიმე ხანს და იმედი აქვთ რომ ფასები ხელახლა აიწევს. ისინი ფიქრობენ რომ ფასების დონე შინაურ და საგარეო ბაზარზე ჯერ კიდევ არ არის ერთნაირი და სანამ ეს კიდევ არ არის, ისინი ხელში იგდებენ შინაურ ბაზარს. ეს მიზეზი გაძვირებისა საქონლის ბაზარზე.

საქონლის გაუსაღებლობა პირველად ყოვლისა ეხება წარმოებას. ჩვენ ვხედავთ, რომ უკვე იხურება და ახ მცირდება წარმოება, როგორც მაგ. საქსოვი და ფეხსაცმელების წარმოება. ფეხსაცმელეიის წარმოების ცენტრში, პირმაზენსში უმუშევრათ დარჩა 100,000 მუშა; აახენის საქსოვ წარმოების 15,000 მუშათაგან—ნახევარს დაითხოვენ მოელის. ის საქონელი, რომელიც მათ უნდა დაამუშაონ, მეტათ ძვირი ღირს და და ფაბრიკანტები ეშინიანთ, რომ ამ საქონლის გადამუშავების შემდეგ ისინი წააგებენ დამზადებულ ფაბრიკატების გაყიდვის დროს. ამიტომ ისინი აჩერებენ წარმოებას. ფეხსაცმლების წარმოებაში საკითხი განსაკუთრებით მწვავე იქნება დაერთო ტყავის თავისუფლად შემოტანისა, რაც გამოიწვევდა გერმანიაში ტყავზე ფასების დაწევას. თუ ერთი მხრით დასაშვებია ტყავის შემოტანისათვის ხელის შეწყობა, მეორე მხრით, უნდა ძალაში დარჩეს ფეხსაცმელების საზღვარ-გარეთ გატანის აკრძალვა. ამით მეფაბრიკეები იძულებულნი იქნებოდნენ დაეწიათ ფეხსაცმელებზე ფასი, რადგანაც ტყავის ფასები მსოფლიო და შინაურ ბაზარზედ ერთნაირია.

სხვა წარმოებებშიაც ჩვენ ვხედავთ იმის ნიშნებს, რომ ეხლანდელი მდგომარეობა დიდხანს ვერ გაგრძელდება. ვაჭრები ვერ დასტოვებენ დიდხანს გაუყიდავათ თავის საქონელს, რომლის ერთი ნაწილი ნაღდ ფულზე აქვთ შეძენილი, ხოლო მეორე ნაწილი ნისიათ. და აი, გასაღების კრიზისთან ერთად გაჩნდა კრედიტის კრიზისიც. კრედიტის საკითხი ეხლა მეტად გართულდა და აი რა მიზეზით: წარმოვიდგინოთ, რომ სპილენძის ჩამომსხმელ ქარხანას აქვს ერთი მილიონის საბრუნო კაპიტალი. სპილენძი მან იყიდა ნისიათ, კრედიტით. კრედიტი უზრუნველყოფილი იყო ნაყიდ სპილენძით, რომელიც უნდა გადამუშავებულიყო ქარხანაში, თუ მექარხნეს აზრადა აქვს ეხლა სპილენძის ისეთივე რაოდენობის დამუშავება, როგორსაც წინეთ, მაშინ მან ამ სპილენძში უნდა გაიხადოს ერთი მილიონის მაგიერ 25 მილიონი. რასაკვირველია, უფრო ძნელია ეხლა 25 მილიონის კრედიტის მიღება, ვიდრე წინათ ერთი მილიონის, და მართლაც, ინდუსტრია ეხლა დიდი გაჭირვებითა შოულობს კრედიტს, თუმცა ის თანახმაა გადაიხადოს 9—10%.

უფრო ცუდ მდგომარეობაშია ვაჭრობა. კრედიტის მიღება ვაჭრობაში ეხლა შესაძლებელია მხოლოდ მოკლე ვადით და სერიოზული გარანტიების მიცემით. იმ ვაჭრებს, რომლებსაც საქონელი საწყობებში აქვთ, კრედიტის გაცემის უნარი შეუმცირდათ, იმიტომ, რომ ვალიუტის კურსის აწევის გამო, მათი საქონლის ფასმა მსოფლიო ბაზარზედ მეტად დაიწია. კრედიტი უგარანტიო ხდება, რის გამოც ბანკები მოითხოვენ ვალების გადახდას და ამრიგათ, იქმნება ისეთი მდგომარეობა, როდესაც ერთის მხრით ვაჭრებს სურთ საქონლის საწყობებში დატოვება, და ბანკები კი მათ საქონლის გაყიდვის გზაზე აყენებენ, და ამ შემთხვევაში ვაჭრები უფრო სუსტნი არიან.

კრედიტის კრიზისს, რომელიც ეხლა იწყება, შედეგათ ის უნდა მოჰყვეს, რომ საქონლის გასაღებისაგან თავის შეკავება დიდხანს ვერ გასტანს და ჩვენ გვაქვს საბუთი ვიფიქროთ, რომ მართლაც ადგილი ექნება ფასების რამოდენიმეთ დაწევას; მაშინ დაინგრევა ის ხუხულები, რომლებიც აგებული იყო ვალიუტის უფრო დაცემის იმედით. გაკოტრება გახშირდა, რაც გასწმენდს ატმოსფერას და პირველ ყოვლისა სხვადასხვა გვარ ფარულ სპეკულიანტებს და ჩარჩებს მოსპობს.

ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანი მიზეზი საქონლის გასაღების კრიზისისა არის ის, რომ გერმანიის მცხოვრებთა მშრომელი წრეების სამუშაოს ხელფასი ძლიერ ჩამორჩა სიძვირეს. ეხლანდელი სამუშაო ხელფასი გერმანიაში შეადგენს იმ სამუშაო ხელფასის მეხუთედ და შეიძლება მეშვიდე ნაწილსაც, რომელიც ეძლევათ შესაფერის კატეგორიების მუშებს საზღვარ-გარეთ—შეერთებულ შტატებში, ინგლისში, ჰოლანდიაში, დანიაში, შვეციაში.

ამგვარათ, ჩვენ წინაშე სდგას ასეთი ამოცანა: როგორ გაუთანაბროთ ერთმანეთს სამუშაო ხელფასი და საქონლის ფასები. ეს პრობლემა შეიძლება ორგვარათ გადაწყდეს: კაპიტალისტურათ და სოციალისტურათ. კაპიტალისტურ ხერხით ამ საკითხის გადაწყვეტას ჩვენ ეხლა ვხედავთ. ჩვენ დიდი ხნის განმავლობაში ყველა ძალების მოკრეფით გაგვყავდა ცხოვრებაში ხელფასის მომატება, რომელიც მაშინვე უსარგებლო ხდებოდა იმიტომ, რომ მაშინვე ძვირდებოდა ფასები წარმოების ყველა პროდუქტებზე. შესაძლებელია დადგეს მომენტი, როდესაც ეს მომატების კონფისკაცია დაიგვიანებს შესწყდება. მაგრამ ამ შემთხვევაშიაც კი, თუ სამუშაო ხელფასის მყიდველობითი უნარი წინა თვეებთან შედარებით შემცირდება უფრო ნაკლები სისწრაფით, ამასთანავე ერთად მაინც მოხდება წარმოების შემცირება. გასაღებისა და წარმოების კრიზისი ნაწილობრივ იწვევს უმუშევრობას და ჰქმნის მუშათა კლასისათვის ისეთ მდგომარეობას, რომელიც მეტათ ართულებს ხელფასის მომატების საკითხს. ამნაირათ, ამ საკითხის კაპიტალისტური გადაწყვეტა იმას მოასწავებს, რომ სამუშაო ხელფასის ბაზრის ფასებთან თანდათანობით შეფარდება ხდება მუშათა კლასის ანგარიშზედაც, რომლისგანაც თხოულობენ მუდმივ მსხვერპლს. გადაწყვეტა საკმარისი არ არის კაპიტალისტურ წარმოების დროსაც კი აუცილებელია სახელმწიფოს ჩარევა. საჭიროა იმაზედ ზრუნვა, რომ სამუშაო ხელფასის მყიდველობითი უნარი უზრუნველყოფილ იქმნეს სახელმწიფოს მიერ. საჭიროა კანონმდებლობით წესით შემოღება სამუშაო ხელფასის მოძრავი ნუსხისა რათა ფასების აწევასთან ერთად მუშები ავტომატიურათ ღებულობდნენ უფრო მაღალ ხელფასს.

მაგრამ ამ შემთხვევაშიაც არ შეიძლება თავის დაღწევა ყოველგვარ გართულებისგან როგორც წარმოებაში, ისე მუშათა კლასის აღორძინების საქმეში. კრიზისის კაპიტალისტური საშუალებით გადაწყვეტა მოასწავებს, კრიზისის გადაწყვეტას მუშათა კლასის ხარჯზე და სამეურნეო ცხოვრების გაჯანსაღების განგებ შეჩერებას.

ეს მართალია, გაჯანსაღება იქნებოდა, მაგრამ კაპიტალისტური საშუალებით. სამეურნეო ცხოვრების გაჯანსაღება მთელი საზოგადოების სასარგებლოთ შესაძლებელია მხოლოდ მაშინ თუ პრობლემა სოციალისტურ საშუალებით გადაწყდა.

წარმოება აღარ უნდა იყვეს ანარქიული. ჩვენი მთავრობა და მემარჯვენე სოციალისტური პრესა დაუღალავათ იმეორებს—გერმანიამ მეტი უნდა აწარმოოსო. საჭიროა უფრო ინტენსიური მუშაობა. მწარმოებლები აწარმოებდნენ ენერგიულ პროპაგანდას 8 საათის სამუშაო დღის გაუქმების სასარგებლოთ. მიუხედავათ იმისა, რომ გერმანიის საწარმოო ძალები განვითარდნენ, ჩვენ მაინც განვიცდით საქონლის გასაღების და წარმოების კრიზისს, მუშათა კლასს, რომელიც ეძებს სამუშაოს, მუშაობის არ მოსურნე კაპიტალისტები ხელს უშლიან და ამით წარმოებას აფერხებენ. და ამას სჩადიან ეხლა, როდესაც საჭიროა წარმოების გადიდება, მასების აუცილებელ მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლათ. წარმოების ყოველივე გადიდებას უნდა მივესალმოთ, რადგანაც ის კარგათ მოქმედებს მცხოვრებთა ყველა წრეებზე და უმთავრესათ კი ღარიბებზე. მაგრამ კაპიტალისტები რომლებიც წინააღმდეგობას უწევენ გერმანიის სამუშაო ხელფასისა და მსოფლიო მუშათა ბაზარზე სამუშაო ხელფასის გათანასწორებას, ამით ხპობენ საქონლის გასაღების შესაძლებლობას, რითაც აფერხებენ წარმოებას გერმანიაში. კაპიტალიზმის დროს ამ მოვლენის მოსპობა არ შეიძლება იმიტომ, რომ კაპიტალიზმი ჰქმნის საგნებს, იმ ანგარიშით, რომ მიიღოს რაც შეიძლება დიდი მოგება საყოველთაო გაღარიბების ხანაში.

წარმოება უნდა შეუფარდეს მოთხოვნილებებს. კრიზისები, რომლებიც წარმოიშო კაპიტალისტურ ზედმეტ წარმოებიდან, უწინაც დიდი უაზრობა იყო, რადგანაც მოთხოვნილებათა დიდი ნაწილი მაშინაც არ კმაყოფილდებოდა. მაგრამ ეხლა, როდესაც საქონლის ნამდვილ შიმშილობას განვიცდით და გერმანიის ხალხის 95 პროცენტს სჭირდება ტანსაცმელი და ფეხსაცმელი—ამ შიმშილის დროს ამ პროდუქტებს არ აწარმოებენ, იმიტომ რომ კაპიტალიზმი იმისთანა ფასების გადახდას თხოულობს, რომლის გადახდაც მცხოვრებთ პირდაპირ არ შეუძლიათ. ჩვენ შეგვეძლო საქონლის შექმნა, მაგრამ კაპიტალიზმი გვიშლის ხელს, რადგანაც მისი მოგება, დღევანდელ განსაკუთრებულ ეკონომიურ პირობებში, ძლიერ მცირე იქნებოდა. ეს თავიდან ბოლომდე ისეთი უაზრობაა, რომელიც შესწყდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც დამკვიდრდება სოციალისტური მეურნეობა, რომელიც მოსპობს მოგებისაკენ მისწრაფებას და აღადგენს წარმოებას მოხმარებისათვის. ეს გარდაქმნა არასოდეს ისე აუცილებელი არ ყოფილა, როგორც ეხლა, რადგანაც კაპიტალიზმი გადაიქცა წარმოების დამაბრკოლებელ მოვლენათ, რადგანაც ფულის ნიშნების, კრედიტის, საქონლის გასაღების და წარმოების კრიზისი კაპიტალიზმის დროს შეიძლება გადაწყდეს მხოლოდ ხალხის ფართო მასათა გაღატაკების გზით, რადგანაც კაპიტალისტურ წარმოების ხანაში შრომის ნაყოფიერების გადიდებას ყოველთვის აუქმებს წარმოების შემცირება. პრობლემის სოციალისტური საშუალებით გადაწყვეტა პირიქით მოასწავებს შრომის ნაყოფიერების განუწყვეტელ ზრდას, კრიზისების მოსპობას და ფართო მასების ცხოვრების პირობების გაუმჯობესებას.

მე განზრახ ვსთქვი, რომ არსებობს ორი გამოსავალი შექმნილ მდგომარეობიდან, რადგანაც მე არა ვარ იმ აზრისა რომელიც ესე ვრცელდება ზოგიერთ წრეებში, თითქოს ჩვენი მეურნეობის კრახი მოხდება და სოციალიზმი ავტომატიურათ შესცვლის კაპიტალიზმს, მე ზევით გამოვარკვიე, რომ შესაძლებელია პრობლემის კაპიტალისტური გადაწყვეტაც, მაგრამ მუშათა კლასის მიერ მსხვერპლის მოტანით.

ძლიერ საჭიროა გაიგოთ თქვენ, რომ სოციალიზმი არ შეიძლება მოვიდეს განადგურების შედეგათ. ის შეიძლება მოგვევლინოს მხოლოდ როგორც მუშათა კლასის შეგნების შედეგი და მისივე ნება სურვილით, და აგრეთვე წარმოიშვას იმის შეგნებიდან, რომ სოციალიზმი აუცილებელია, რადგანაც მხოლოდ იმის წყალობითაა შესაძლებელი მუშათა მასების მატერიალურ პირობების ხანგრძლივათ გაუმჯობესება. ჩვენი მთავარი ძალები ნაწილობრივ რეფორმების მოსპობას კი არ უნდა მოვახმაროთ, არამედ უნდა ვიბრძოლოთ მთელი სისტემის შესაცვლელათ. კაპიტალიზმი თვით არ დაიმსხვრევა, მას ხელის წაკვრა უნდა, ამის გაკეთება კი შეუძლიათ მხოლოდ სოციალისტურ თვითშეგნებით გამსჭვალულ მასებს, რომლებიც ნათლადა ჰხედავენ, რომ ყველა რეფორმებზე უფრო მნიშვნელოვანია სოციალიზმი მთელი მეურნეობის სისტემის ძირითადი შეცვლა. ამ შეგნებით უნდა გაიმსჭვალონ მასები და მაშინ სოციალიზმი გაიმარჯვებს.

ტეხნიკურ-ეკონომიურ თვალსაზრისით თვალსაზრისით სოციალიზმი უკვე ყველაზე დიდი შეცდომაა ხიტყვები—„ვალების სოციალიზაცია შეუძლებელია“, ჩვენი მეურნეობა გაკოტრდა. კაპიტალისტები დიდ მოგებას ღებულობდენ რადგანაც კაპიტალიზმის განკარგულებაში იყო ტეხნიკურათ განვითარებული მწარმოებელი აპარატი, და მის განკარგულებაშივე იყო ფართე მასების სამუშაო ძალა. ეს ორი ფაქტორი უნდა წაერთვას კაპიტალისტების კლასს და გადაეცეს საზოგადოების განკარგულებაში. მასებს უნდა ესმოდეთ რომ კაპიტალისტურ საზოგადოების სოციალისტურ საფუძველზე გარდაქმნა შესაძლებელია, მათ უნდა მოისურვონ ეს, იმისათვის, რომ ის სუბიექტიურადაც შესაძლებელი გახდეს. თავის დახწევა კაპიტალისტურ საშუალებით წარმოების წრიდან, რომელიც ტრიალებს მუშაობის გადაპარბებასა და უმუშევრობის შუა, ჩვენ შეგვიძლია მხოლოდ იმის შემდეგ, როცა მოვსპობთ კაპიტალიზმს და შევქმნით მოხმარებასთან შეფარდებულ წესიერ წარმოებას.

*) იხ. „ერთობა“ № 185 და 186.

დეპეშები

(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო)

27 აგვისტო.

ფრანგული ცნობები

შეთანხმების ტექსტი.

ინგლისის ელჩმა გარეშე საქმეთა სამინისტროს ლოიდ-ჯორჯისა და ჯიოლიტის შორის მომხდარ შეთანხმების ტექსტი აცნობა. ამის საპასუხოდ გარეშე საქმეთა სამინისტრომ განაცხადა: ამ ცნობაში არ არის არაფერი, რაც არ ეთანხმებოდეს იმ იდეებს და პრინციპებს, რომელთაც საფრანგეთის მთავრობა ყოველთვის იცავდაო.

[illegible]

საინფორმაციო ბიურო იუწყება: ლოიდ ჯორჯმა ყოფილ მეფის კონსტანტინეს მიღებაზე უარი განაცხადაო.

პოლონელების გამარჯვება.

მტკიცდება პოლონელების გამარჯვება და ბოლშევიკების სასტიკი დამარცხება. ჯერჯერობით პოლონელებს 60.000 ტყვე ჩაუვარდით ხელში. გენერალი ვეიგანი, სანამ ვარშავას დატოვებდა, დიდი მანიფესტაციებისა და მადლობის გამოცხადების საგანი გახდა. მუნიციპალიტეტმა იგი ქალაქ ვარშავის საპატიო მოქალაქეთ აირჩია.

სამხედრო მასალის გატარებისათვის.

ბელგიის საგარეო საქმეთა მინისტრი გიმანსი კაბინეტიდან გავიდა—მიზეზი მისი კაბინეტიდან გასვლისა იყო ის, რომ ბელგიის მინისტრთა საბჭო პოლონეთში სამხედრო მასალის გატანაზე დასთანხმდა.

ზემო სილეზიაში.

ზემო სილეზიაში მშვიდობიანობა დამყარდა.

ალჟირის საგარეო ვაჭრობა.

საფრანგეთის პრესა აღნიშნავს, რომ ალჟირის 1920 წლის საგარეო ვაჭრობა, რომელიც საბაჟოების ადმინისტრაციის მიერ გამოქვეყნებულ ციფრებში არის გამოხატული, შედარებით 1919 წლის ვაჭრობასთან საგრძნობლად გაიზარდა.

1919 წელში ალჟირში შემოტანილი იყო 188.750.000 ფრანკათ ღირებული საქონელი, გატანილი იყო 373,962,000 ფრანკისა. 1920 წელში შემოტანილ საქონლის ღირებულება უდრიდა 281,213,000 ფრანკს, გატანილ საქონლის კი 504,061,000 ფრანკს.

ლიონის ცნობები

პოლონეთში.

ოსტროლენკისა და ლომჟის შუა ბოლშევიკებმა გამართეს (დამანგრეველი) ბრძოლა მათი სურვილი იყო წრის გარღვევა. ამ ჟამად პოლონელებმა დაიკავეს მთელი პრუსიის საზღვარი მიშენეცამდე ბოლშევიკური ჯარები, რომლებიც (დამანგრეველია) ოსტროლენკო მიშენეცის ხაზის დასავლეთით იმყოფებოდნენ ტყვეთ არიან წამოყვანილნი. აგვისტოს 24 იმ ტყვეთა რიცხვი, რომლებიც პოლონელებმა ბუგის და პრუსიის საზღვრის შორის მომხდარ ბრძოლაში წამოიყვანეს 50.000 უდრიდა. კენიგსბერგიდან იუწყებიან, რომ აღმოსავლეთ პრუსიის საზღვრებში გადასულ რუსეთის ჯარისკაცთა რიცხვი ჯერ-ჯერობით 70—80 ათას უდრისო.

ვენიზელოსი ათინაში.

ვენიზელოსი ათინაში გაემგზავრა.

მარშალი ჟოფრი სერბეთში.

აგვისტოს 23. რუმინეთის გზით ბელგრადში მივიდა მარშალი ჟოფრი. მას შეეგება მეისნერი და სხვა გავლენიანი პირები. ქალაქის ხალხი აღფრთოვანებით მიესალმა.

მდგომარეობა ფრონტზე.

ვარშავის ჩრდილოეთით პოლონელები ხორჟელის მიმართულებით წინსვლას განაგრძობენ. ცენტრში პოლონეთის ჯარები მიემართება ოსოვეცის მიმართულებით. სამხრეთით პოლონელებმა კვლავ აიღეს გრუბეშოვი. ბოლშევიკები, რომლებიც ლვოვის რაიონში იმყოფებოდნენ, სამხრეთით იხევენ. ბოლშევიკებმა დასცალეს კოვნო. ვილნოს სადგური ლიტოველებმა დაიკავეს. ლიტოველი ბოლშევიკები გაქცევას ეპირებიან.

რუსების გადასვლა პრუსიაში.

[illegible] დივიზია პრუსიის საზღვრებზე გადავიდა.

სამხედრო მასალის გატარება ბელგიის ტერიტორიაზე პოლონეთისათვის.

ბრიუსელი. მთავრობის წევრმა განაცხადა: ბელგიის განსაკუთრებულ მდგომარეობის გამო, მთავრობას განზრახვა აქვს პოლონეთისადმი[illegible]იარაღის და სამხედრო მასალის მიწოდებაზე დასთანხმდესო.

ზემო სილეზიის გერმანელ მოსახლეობის დაცვა.

ბერლინი. თანახმად ოფიციალური ცნობისა პარიზში მყოფმა გერმანიის დელეგაციამ საზავო კონფერენციას გადასცა ნოტა, რომელშიც იგი თხოულობს ზემო სილეზიაში მცხოვრებ გერმანელების დაცვას.

საქართველოში არსებული რ. ს. ფ. ს. რ. სრულუფლებიან წარმომადგენლობის ბეჭდვითი ბიუროს ბიულეტენი.

27 აგვისტო.

პურის გაწერის შესრულება.

პიატიგორსკი, 25 აგვ. ქ. სვიატოი კრესტის რაიონში სოფლებმა სავსებით შეასრულეს პურის და სხვ. საქონლის გაწერა. („რაზვერსტკა“).

მობილიზაცია.

მოსკოვი, 25 აგვ. (რადიო) მოსკოვის ოლქის პროფეს. კავშირთა საბჭომ მოახდინა ფრონტზე გასაგზავნათ 100 პროფესიონალურ მუშაკის მობილიზაცია.

წარმოების აწევა.

მოსკოვი, 25 აგვ. ყველა გზებზე 12 სექტემბრისთვის დანიშნულია „რემონტის კვირა“.

აღმოსავლეთის ხალხთა ყრილობა.

ბაქო, 27 აგვ. აღმოსავლეთის ხალხთა ყრილობაზე ჩამოვიდნენ თურქესტანში მცხოვრებ ჩინელების წარმომადგენელნი. ისინი აღნიშნავენ, რომ მათ ურთიერთობა დაამყარეს თურქესტანის და ჩრდილოეთ ჩინეთის ჩინელების შორის რომლებმაც რუსეთის რევოლიუციის იდეები შეითვისეს და ეომებიან სამხრეთ ჩინეთს, სადაც კაპიტალისტები არიან გამეფებული.

განჯის ამბების შედეგი.

ბაქო, 20 აგვ. ნუხაში, შუშაში და აღდამში შემდგარ გლეხთა ყრილობებს შედეგათ მოჰყვა გლეხთა მასების დანაწილება, მიყრუებულ ადგილებში მიმალულ ბეგების, ხანების და აღალარების განდევნა და ზოგიერთ შემთხვევაში მთავრობისთვის მათი გადაცემა. ამნაირათ, განჯის ამბების საბოლოო შედეგი ის არის, რომ მშრომელმა ხალხმა თავიდან მოიშორა თავისი საუკუნოებრივი შემავიწროვებელნი.

სამხედრო ცნობა, 26 აგვისტო.

მოსკოვი, 27 აგვ. (რადიო) პოლონეთის ფრონტი. ბრესტ-ლიტოვსკის რაიონში ჩვენი ჯარი მედგრად იბრძვის ბრესტ ლიტოვსკის ფორტებისთვის.

ლვოვის რაიონში გრძელდება მედგარი ბრძოლები, რომელთა შედეგი ჯერ გამოურკვეველია.

ყირიმის ფრონტი. ხერსონის რაიონში ჩვენმა ჯარმა კიდევ შეავიწროვა მტერი და ტყვეები წამოიყვანა. ორეხოვის რაიონში ჩვენი ჯარი ებრძვის მტრის ძლიერ ცხენოსან ჯარს.

საქ. დეპ. სააგენტოს საინფორმაციო განყოფილება

მესამე ინტერნაციონალი.

პარიზი. აგვ. 3. გამოჩენილი სოციალისტი რენოდელი „ჰუმანიტეში“ დაბეჭდილ მეთაურ წერილში სწერს: მესამე ინტერნაციონალში ფრაქციათაშორის საშინელი განხეთქილებაა. საფრანგეთის სოციალისტები არავითარ შემთხვევაში არ შევლენ ისეთ ინტერნაციონალში, სადაც გამოძევებულია მენშევიკები და სოც.-რევ. და სადაც აკრძალულია სამშობლოს ინტერესებისა და მის კეთილდღეობაზე ლაპარაკიც კი.

ბოლშევიზმის შესახებ.

ბერლინი აგვ. 14. გარეშე საქმეთა მინისტრმა სიმონსმა ერთ-ერთ გაზეთში დაბეჭდა წერილი ბოლშევიკების საფრთხის შესახებ. სიმონსი სწერს: როგორც ისლამი შეეჯახა დასავლეთს და დამარცხდა, ბოლშევიზმიც ისე დაეჯახება დასავლეთ ევროპის კულტურას. რუსეთის ბოლშევიკებმა უკვე შეიგნეს, რომ გერმანია ბოლშევიზმისათვის არ წარმოადგენს კეთილსაიმედო ნიადაგს. ამ ჟამად ბოლშევიზმს ასეთი პოპულიარობის მიზეზი, არის ავადმყოფობითი მოვლენები, რომლებსაც ჩვენ ევროპაში ვამჩნევთ: სურსათ-სანოვაგის ნაკლულოვანება, შიმშილი და ომით გამოწვეული არევ-დარევა.

ბოლშევიზმი ამიერ-კავკასიაში.

კონსტანტინოპოლი. „ბოსფორი“ ამიერ-კავკასიის და კერძოთ საქართველოს მდგომარეობის შესახებ იტყობინება: თფილისში და საქართველოში თავის აგიტაციის გასაძლიერებლად ბოლშევიკებმა ყოველგვარი ზომები მიიღეს, მაგრამ ბოლშევიკებმა არ გაითვალისწინეს, რომ საქართველოს მთავრობის და ხალხს ისე, როგორც სომხეთის ხალხს, ბოლშევიზმი არა სურს. ამიტომ ბოლშევიზმის აგიტაციამ ამ ქვეყნებში შესაფერისი ნიადაგი ვერ მოიპოვა. თავის მოქმედებით ბოლშევიკებმა მიაღწიეს მხოლოდ იმას, რომ ჩრდილოეთ კავკასიის ერები მათ წინააღმდეგ უკვე მხედრდებიან. ბოლშევიკებმა ბოლოს და ბოლოს უნდა აღიარონ, რომ ცოტათ თუ ბევრად ჯანმრთელი ერები, ისეთი როგორც ქართველებია, ბოლშევიზმის ავადმყოფ იდეებს არ აყვებიან.

ლონდონი. 18 აგვ. „ტაიმსი“ ამტკიცებს: ინგლისის საზოგადოებამ შეიმუშავა განსაზღვრული რწმენა, რომ რუსეთის გარეშე პოლიტიკის ხელმძღვანელები, წინააღმდეგ მათი განცხადებისა, ცდილობენ პოლონეთში საბჭოთა ძალაუფლების დამყარებას.

აზიური ქვეყანა.

კონსტანტინოპოლი. ოსმალური გაზეთი „პეიამ საბახი“ სწერს: რუსეთი ამ [illegible] წარმოადგენს. მისი ცდა დასავლეთთან შეერთებისა მარცხით თავდება.

ირლანდიის გარშემო.

ლონდონი. ინგლისური პრესა იუწყება: ირლანდიის დელეგაციამ ლოიდ-ჯორჯს მოთხოვნილება წარუდგინა: გამოცხადდეს ირლანდიის სრული ავტონომია და დაიცვან უმცირესობის უფლებანი.

იაპონია და ციმბირი.

პარიზი. აგვ. 15. „ჩიკაგო ტრიბუნი“ სწერს: იაპონიის მთავრობამ სემიონოვთან შეთანხმებით საბოლოოდ გადასწყვიტა შექმნას აღმოსავლეთ ციმბირში სახელმწიფო ბუფერი. იაპონიის მთავრობის აზრით ასეთი სახელმწიფოს შექმნა ხელს შეუწყობს ციმბირში მშვიდობიანობის დამყარებას. ეს სახელმწიფო უნდა იყოს დემოკრატიული, მაგრამ არავითარ შემთხვევაში კომუნისტური არ უნდა იყვეს. ასეთი სახელმწიფოს შექმნის შემდეგ, რომელშიც შევა ირკუტსკიდან ვლადივოსტოკამდე მდებარე ტერიტორია იაპონია ციმბირის ტერიტორიიდან გაიყვანს თავის სამხედრო ძალებს. იაპონიის ჯარები იმ შემთხვევაში დარჩება, თუ მცხოვრებლები მათ დახმარებას სთხოვენ.

რუსეთი და ამერიკა.

პარიზი. აგვ. 17. „ტანი“ სწერს: შეერთებულ შტატების ვაჭრობა მრეწველობის მინისტრი ოფიციალურად იუწყება, რომ ის არ მისცემს არც ერთ ამერიკელს რუსეთში წასასვლელ მოწმობას. ამასთანავე გასცა ფოსტა-ტელეგრაფის უწყებისადმი ბრძანება, რომ არ მიიღონ რუსეთში გასაგზავნი ამანათები.

რკინის გზის მოძრაობა.

მოსკოვი აგვ. 12. „ეკონომიჩესკაია ჟიზნი“ აღნიშნავს, თუ რა უშლის ხელს რკინის გზის ნორმალურ მოძრაობას: 1) ყოველგვარი მასალისა და იარაღების უქონლობა, რომელიც აიხსნება არა იმით, რომ არ იშოვება, არამედ იმით, რომ დაბნეულია. 2) მუშა ხელის ნაკლულოვანება, 3) შრომის მეტად მცირე ნაყოფიერება, ნამეტურ გაუამტვირთველ მუშებში.

ერთა ლიგის პროტესტი.

ლონდონი. ლონდონიდან იუწყებიან: ერთა ლიგის საბჭო პროტესტს აცხადებს საბჭოთა რუსეთის ნოტაზე, რომელიც ლიგას ბრალსა სდებს რუსეთის საწინააღმდეგოდ წაქეზებაში.

მანთაშევის და ლიანოზოვის ნ ვთის წარმოება.

ბათომი. აგვ. 26. „დეილი ტელეგრაფის“ კორესპოდენტი იუწყება, რომ შელი და კომპ. და როიალ დეტჩი და კომპ. ემზადებიან შეიძინონ ბაქოსა და გროზნოში მანთაშევისა და ლიანოზოვის ნავთის სამრეწველოები, 1 მილიონ გირვანქა სტერლინგად.

ტყვეების გაცვლა.

გელსინგფორსიდან მოსული ცნობით გერმანელ და რუს ტყვეების გაცვლა წარსულ კვირას დაიწყო. ყოველ სამ ოთხ დღეში იგზავნება და ჩამოდის 500 სამხედრო ტყვე.

ბალტიის ზღვის ფლოტი.

კოპენჰაგენის გაზეთის „ნაციონალ ტინდენდეს“ კორესპონდენტი გელსინგფორსიდან იუწყება, რომ რასკოლნიკოვი დაინიშნა ბალტიის ზღვაზე რუსეთის უფროსად. ამირბარმა განაცხადა: საბჭოთა ფლოტი ისეთივე ძლიერი გახდება, როგორც იყო ძველი იმპერატორის დროს. ბრძოლაში მონაწილეობას მივიღებ იმ შემთხვევაში, თუ ფინლიანდია რუსეთს თავს დაესხა. სამხედრო გემები დაუყონებლივ შეკეთდება.

გერმანიის ნეიტრალიტეტი.

„პოსლედნი ნოვოსტი“ ბერლინიდან პოლონეთ-რუსეთის ომში გერმანიის ნეიტრალიტეტის შესახებ შემდეგ ცნობებს აწვდიან: სიმონსის განცხადება, რომ მოკავშირეთა ჯარების გადაყვანა და სამხედრო მასალის გადატანა გერმანიის ტერიტორიით გერმანიისათვის შეუწყნარებელია, ძალაში რჩებაო. ანტანტას, თუ მართლა აქვს სურვილი გაუგზავნოს პოლონეთს დაპირებული სამხედრო მასალა, ეს იქნება ვერსალის საზავო ხელშეკრულების დარღვევა, ვინაიდან ამ ხელშეკრულების ძალით ეს სამხედრო მასალა უნდა განადგურებულიყო.

აღმოსავლეთ პრუსიის საზღვრებზე.

ბათომი. აღმოსავლეთ პრუსიის საზღვრების დაცვის შესახებ პარიზს მოუწყა, რომ ამ საზღვრებს იცავს სამოქალაქო მილიცია.

მდგომარეობა ვლადივოსტოკში.

ვლადივოსტოკი ვლადივოსტოკში სოციალისტური ორგანიზაციათა გაერთიანებულ თათბირზე მთავრობის თავმჯდომარემ მედვედევმა მთავრობის მოღვაწეობის შესახებ მოხსენება გააკეთა. მისი გადმოცემით მდგომარეობა უიმედოა, ვინაიდან იაპონიის მთავრობასთან შეთანხმება არ ხერხდება. ომისთვის საჭირო ძალა არაა, არ არის ჯარი და ფული. სოციალისტური ლოზუნგების განხორციელება ნაადრევია. ძალაუფლების შესანარჩუნებლად კომპრომისებია საჭირო. თათბირის ბოლოს ბოლშევიკებმა შეპირდენ დახმარებას- ეს აზრი ვაჭართა წარმომადგენელმა სინევიჩმა გაიზიარა.

გერმანია და რუსეთი.

პარიზი. პარიზში მიღებულ ბერლინის რადიო იუწყება: გერმანიის პოლიტიკურ წრეებში ისეთი შთაბეჭდილებაა, რომ გერმანია აღიარებს საბჭოთა მთავრობასაო. თუ ბერლინსა და მოსკოვს შორის დიპლომატიური დამოკიდებულება არ არის, ეს აიხსნება იმით, რომ საბჭოთა მთავრობამ ჯერ კიდევ არ დააკმაყოფილა გერმანიის მთავრობის ზოგიერთი მოთხოვნილებანი, როგორც მაგალითად გერმანელი მოქალაქეების ზარალი საბჭოთა რუსეთში.

ბათომი

ბათომის რაიონმა და რკინის გზელთა კავშირმა რკინის გზების ლტოლვილთაგან გაწმენდის შესახებ შუამდგომლობა აღძრა. შუამდგომლობას ასაბუთებენ იმით, რომ ლტოლვილთა შორის, რომლებიც ანტი-სანიტარულად ცხოვრობენ, შესაძლებელია გადამდები სენის გავრცელებაო.

—

ვინაიდან მუშათა მაგიდამ იაფ ფასიანი სასადილოები მოაწყო, რკინის გზელთა კავშირმა თავის სასადილოს გაუქმება გადასწყვიტა.

—

ჩეხო-სლოვაკიის ეკონომიურ მისიის წევრი კუნი, რომელიც ამ დღეებში პრაგიდან ჩამოვიდა, სოხუმს გაემგზავრა, სოხუმის ოლქის ბუნებრივ სიმდიდრეთა ადგილობრივ გამოსაკვლევად. კუნი იქიდან ქუთაისს გამობრუნდება და შემდეგ ტფილისს ჩავა, სადაც წარუდგენს მთავრობას თავის რწმუნებულებას საქართველოსთან ეკონომიურ ხელშეკრულების დადების შესახებ, ჩეხო-სლოვაკის სამრეწველოთა ნაწარმოების, სასოფლო სამეურნეო იარაღების, მინის ჭურჭეულობის, მანუფაკტურის, ფეხსაცმელის, ტყავის და ქაღალდის შემოსატანად. ჩეხოსლოვაკიაში ზემოდ დასახელებული საქონელი მეტად ბევრია. კუნს დავალებული აქვს აგრეთვე, რომ მოელაპარაკოს სათანადო უწყებებს საქართველოში სპეციალურ ტეხნიკურ სკოლების გახსნისა და ჩეხიაში სპეციალურ განათლების მისაღებად მოწაფეთა გაგზავნის შესახებ. (დ. ს.)

ახალი ამბები

მუშათა დელეგაცია. საქართველოს პროფესიონალურ კავშირთა ცენტრალურ საბჭოს აღმასრულებელმა კომიტეტმა საგარეო საქმეთა სამინისტროს მიმართა თხოვნით აღძრას შუამდგომლობა საქართველოში მყოფ საბჭოთა რუსეთის წარმომადგენლობის წინაშე, რათა მან დელეგაციას საბჭოთა რუსეთში გამგზავრების უფლება მისცეს. ამასთანავე გადაგზავნილია დელეგაციის წევრთა სია. აღმასრულებელი კომიტეტი გარეშე საქმეთა სამინისტროს სთხოვს მომზადოს დელეგაციისათვის ყველა საჭირო ქაღალდი და მოწმობა.

პურის შემოტანა. თანახმად სასურსათო განყოფილების პურის ბიუროს ცნობებისა, აგვისტოს 9 დან 12-მდე ცალკე პირების და დაწესებულებათა სახელზე სულ 40.095 ფუთი და 35 გირ. პური შემოუტანიათ. პურის კანტორების საშუალებით ეს პური ფურნეებს, სამხედრო უწყებას, სამოქალაქო დაწესებულებებს და სხ. ორგანიზაციებს გადაეცა. ამ ხნის განმავლობაში პურზე შემდეგი ფასები არსებობდა: შავი ქერი 500—600 მან. ფუთი; თეთრი 600—900 მან. ქერის ფქვილი 1.100—1.050 მან.,

ხორბალი 1300—1500 მან., პურის ფქვილი 1450 მან., სიმინდი 1200 მან.

ახალქალაქიდან დამფუძნებელ კრებამ მიიღო შემდეგი დეპეშა: ჯავახეთის ერობის ხმოსანთა პირველი ყრილობა მიესალმება ქართველი ხალხის სრულ-უფლებიან წარმომადგენელს დამფუძნებელ კრებას და სწამს, რომ დემოკრატიის საუკეთესო წარმომადგენელნი მტკიცე საფუძველს ჩაუყრიან დამოუკიდებელ საქართველოს სახელმწიფოებრივ ორგანიზმს. ყრილობა დარწმუნებულია, რომ დამფუძნებელი კრება განსაკუთრებულ ყურადღებით მოეპყრობა საქართველოს ძველი პროვინციის ჯავახეთის საჭიროებებს და ერობას შეაძლებინებს გაპარტახებულ ჯავახეთის მკვდრეთით აღდგენას. თავის მხრივ ყრილობა ფიცს სდებს არ უღალატოს საქართველოს დემოკრატიის დიად იდეალებს და ემსახუროს დამოუკიდებელ საქართველოს განმტკიცების საქმეს ჩვენში მოსახლე ყველა ერების საკეთილდღეოდ".

სატარიფო პალატამ გაუგზავნა სოხუმის ქალაქის თვითმართველობას ერობათა და ქალაქთა ყრილობისათვის გადასაცემად შემდეგი განმარტება: იმ დეპეშის საპასუხოდ-რომელიც შეიცავდა აფხაზეთის ქალაქებისა და ერობის ყრილობის პროტესტს სატარიფო პალატის ბგ. 13, გადაწყვეტილების გამო ჯამაგირების გადიდების შესახებ და რომელშიც ბრალს გვდებენ, თითქოს, ანგარიშს არ უწევდეთ თვითმართველობათა ფინანსიურ სახსარს და ვადიდებდეთ ჯამაგირის წყაროს დაუსახელებლადგაუჩვენებთ, რომ ჩვენ მიერ გამოტანილი დადგენილება სავალდებულოა მხოლოდ იმ დაწესებულებებისა და საარეწველოებისათვის, რომელთა მოსამსახურეებს ჯამაგირიც სატარიფო პალატის მიერ არის დაწესებული. მომავალში ასეთი შემთხვევების თავიდან ასაცილებლად სატარიფო პალატას საჭიროდ მიაჩნია ერობებისა და ქალაქების წარმომადგენლებთან შეთანხმებით შეიმუშავოს მოსამსახურეთა ჯამაგირის რაოდენობა, რათა გავანთავისუფლოთ თვითმართველობანი ჯამაგირების მომატების ხშირი გადასინჯვისა და საკითხის ადგილობრივად გადაწყვეტისაგან.

ჰიდრო-ელექტრიული სადგური ხონში. შინაგან საქმეთა სამინისტრომ გადასწყვიტა დააკმაყოფილოს ქ. ხონის შუამდგომლობა ჰიდრო-ელექტრიულ სადგურის ასაგებათ 1½ მილიონი მანეთის სესხის მიცემის შესახებ იმ პირობით, რომ ამ სადგურით ისარგებლოს ქალაქის სამრეწველო დაწესებულებებმა და მცხოვრებლებმა. სათანადო პროექტი განსახილველათ წარედგინება მთავრობას.

გადასახადების ნორმის შეცვლა. ფინანსთა მინისტრის საბჭომ დამფუძნებელ კრებაში შესატანად მოიწონა პროექტი პირდაპირ გადასახადების წესდების მე-519 მუხლის შენიშვნის დამატების შესახებ. ვინაიდან უფროსს მოსამსახურეთა ჯილდოს ნორმები ცვალებადია, პროექტი წინადადებას იძლევა: ყოველ საანგარიშო წელს მოხდეს ერთხელ ამ ნორმების ფიქსაცია. ფინანსთა მინისტრს უნდა მიეცეს უფლება მოახდინოს ნორმების ფიქსაცია სხვადასხვა დაწესებულებებში და სხვ.

მიწის მუშათა ამხანაგობანი სახელმწიფო საადგილ-მამულო ბანკის თფილისის განყოფილებამ ფინანსთა და მიწადმოქმედების სამინისტროების წინაშე აღძრა საკითხი მიწის მუშათა კავშირების დღევანდელ მდგომარეობის შესახებ. ეს ამხანაგობანი წინად ღებთა ბანკის დახმარებით იძენდენ მამულს

კინტრიშის ხეობის გეოლოგიური კვლევა-ძიების მოსახდენად 21 აგვისტოს საქართველოს მუზეუმის დირექტორის ნ. მ. ყიფიანის მეთაურობით გაემგზავრა სამეცნიერო ექსპედიცია, რომელშიც მონაწილეობას იღებენ: პროფ. ა. ა. თვალჭრელიძე, პროფ. გ. მ. სმირნოვი და მადნეულობის ტეხნიკი გ. ვ. ლუტკოვი.

მზარეულთა პროფ. კავშირი შაბათს, 28 აგვისტოს, კლუბ „მერცხალში" აწყობს საღამო-სეიონობას კავშირის სასარგებლოდ. წარმოდგენილი იქნება ვოდევილი-კომედია, იქნება ლატარია-ალეგრი. დაუკრავს ორკესტრი.

სოხუმის ოლქის პროფესიონალურ კავშირთა საოლქო კონფერენციამ ერთხმად დაადგინა შექმნას სოხუმში მუშათა სეკრეტარიატი, რომელიც ოლქის მუშათა ყველა ორგანიზაცია უნდა გააერთიანოს.

აფხაზეთის კომისარიატი ოფიციალურად აცხადებს, რომ მის მიერ მოწყობილია ღარიბ მშობელთა ბავშვების უფასო სასოფლო-სამეურნეო სწავლება-აღზრდა. შემდეგში განზრახულია მთელი რიგი პირველ დაწყებით სასოფლო-სამეურნეო შკოლათა დაარსება.

მუშათა მაგიდა იუწყება, რომ მან სოხუმში უკვე დაიწყო მუშებისა და მოსამსახურეებისათვის სურსათ-სანოვაგის მიწოდება. აგვისტოს 20-დან თითო სულს $1\frac{1}{2}$ გირ. ქადი, ეძლევა—გირვანქა შქადი 6 მან.

სახელმწიფო ბანკის გამგეობამ მოწვეულ სპეციალისტებთან ერთად დაასრულა მუშაობა ქართული ვალიუტის კურსის აწევის შესახებ.

გორის სამასწავლებლო სემინარიის მოწაფეთა საყურადღებოთ. სწავლის დაწყების დრო და ადგილი, სადაც სემინარია იქნება მოწყობილი, თავის დროზე გამოცხადდება გაზეთებში.

ნაპოვნია ნასყიდობის და სხვა და სხვა საბუთები დავით პეტრეს ძე გოგოლაშვილის სახელზედ. პატრონს შეუძლია მოიკითხოს ხაშურის რაიონის რკინის გზის მილიციის კანცელარიის საქმის მწარმოებელ ალექსანდრე ნოზაძესთან სად. ხაშურში.

მოკლე ცნობები შავი ჭირის შესახებ

გადამდებ სნეულებათა შორის შავი ჭირი ყველაზე უსასტიკესი და უმძიმესი ავადმყოფობაა. ის მოულოდნელად იწყება. წინადღით კარგათ მყოფი ადამიანი უცბათ შეუძლოთ ხდება, თავბრუ ესხმის. თავი ძალიან სტკივა. გულს აზიდებს და პირიდან აღებინებს. რამდენჯერმე ზედიზედ აცივებს. მადა არა აქვს. მთლად მოშვებული ძალზედ დასუსტებულია. 20—40 გრადუსი სიცხე აქვს. დაღვრემილია არაფერი აინტერესებს. უგრძნობლად არის. განუწყვეტლივ ჰბოდავს. თვალები და სახე წამოჭახრაკებულია ქვს. ენა მშრალი და თეთრი, თითქოს კირი შეუყრიათო. ზოგიერთ შემთხვევაში მუცელი და მენჯები სტკივა. ლაპარაკი უძნელდება, მთვრალივით ლუღლუღებს. სიარულის დროს ფარფატებს, მაჯის ცემა ხშირი, სუსტი და უსწორმასწორო აქვს. ელენთა და ღვიძლი გადიდებულია. შარდი მუქი და მუქი წითელი ფერისა აქვს.

ეს არის შავი ჭირის საერთო სურათი. ზოგიერთ მძიმე უეცარ შემთხვევაში ავადმყოფი პირველ დღესვე წუთისოფელს ესალმება. უფრო ხშირად კი ავადმყოფობა გრძელდება და ადგილობრივ ან ჯირკვლების, ან ფილტვების და ან კანის დაავადებას იწვევს. პირველ შემთხვევაში ავადმყოფი თავიდანვე ჯირკვლების ტკივილს გრძნობს. საზარდულის, იღლიასი, ძისრის და სხვა ჯირკვლები უსივდება. გასიებული ჯირკვლები ქათმის კვერცხის და მუშტის ოდენა უხდება და თანდათან ჩირქიანდება. მსუბუქ შემთხვევაში ავადმყოფი 8—16 დღის განმავლობაში რჩება. დასიებული ჯირკვლები ან სვე უპატარავდებიან და ქრებიან. მძიმე შემთხვევაში 2—3 დღეში კვდება. გასიებულ დაჩირქებულ ჯირკვალს ლათინურად „ბუბონს" უწოდებენ. ჯირკვლების დაავადებით დამთავრებულს ჭირს „ბუბონის" შავი ჭირი ჰქვიან.

თუ შავი ჭირი ფილტვების დაავადებით დაბოლოვდა—ავადმყოფობას ფილტვების შავ ჭირს უწოდებენ.

უკანასკნელ შემთხვევაში ავადმყოფობის ზემოდ აღწერილს საერთო სურათს შემდეგი ემატება. ავადმყოფს ორთავე გვერდებში რაღაცა სჩხვლეტს. თავ დანვე ძალიან ახველებს. ჯერ სუფთა ლორწოიანი ნახველი ამოაქვს. მალე ნ ხველი ჟანგის ფერს იღებს. ოდნავ სისხლი ურევია. ხველას უფრო და უფრო უმატებს. ნახველიც სისხლით განახევრებული მეორე დღისთვის ნახველი უკვე სუფთა. სისხლისაგან შესდგება და ძალიან ბევრს იღებს. პირველ დღეს ორთავე მხარეს ბრონხიტი აქვს. მეორე დღისთვის უკვე ორთავე ფილტვის ანთება ემართება. მიუხედავად დიდი სისუსტისა ავადმყოფი ძალიან ღელავს დაშორგავს ხშირად დგება, დადის, გადაჭარბებულად ლაპარაკობს—მთვრალს წააგავს. აღელვებული, მოძრავი მდგომარეობა ხანდახან უცბათა სწყდება. ავადმყოფი სრულიად მოწყვეტილი წევს. ხშირადა სუნთქავს. ქალექოშინი ემართება. გული უსუსტდება. მაჯა ეცემა და ავადმყოფი 24—48 საათში წუთისოფელს ესალმება. ფილტვების შავი ჭირით ავადმყოფი თითქმის ყველა კვდება ბევრ ეპიდემიის დროს ავადმყოფთა ასი პროცენტი დაღუპულა.

შავი ჭირის მესამე ფორმად კანის შავი ჭირით დაავადება ითვლება. ავადმყოფს—შავი ჭირის ზემოდ აღწერილ საერთო ნიშნებთან ერთად—კანზედ წითელ ნაპირებიანი მუწუკი უჩნდება.

მუწუკი ჯერ მაგარია. თანდათან რბილდება, რადგანაც ჩირქდება, მალე მაგარი მუწუკის ადგილს ჩირქით სავსე ბუშტი იჭერს. უკანასკნელი სკდება და ბუშტის მაგიერ კანს ვეებერთელა გახრწნილი იარა ეფინება. ავადმყოფს შეიძლება რამდენიმე მუწუკი გაუჩნდეს და მთელი ტანი დაუიარავდეს—გაეხრწნას.

ავადმყოფი დიდს ტანჯვაში სულსა ლევს. კანის შავი ჭირით ავადმყოფი იშვიათად რჩება.

შავი ჭირის მიზეზი თვალით უხილავი ბაცილაა, რომელიც ვერზინმა და კიტაზატომ 1894 წელს აღმოაჩინეს. მიკროსკოპით გაშინჯული შავი ჭირის ბაცილა პაწაწკინტელა, ზანტ არსებას წარმოადგენს, გარეგნობით უფრო ხშირად მოკლე, პაწია ჩხირს წააგავს. ფორმას ადვილად იცვლის: ხან გვერდები გამოებერება, ხან ბოლოებს დაირგვალებს და ორთავე ქინძისთავს წააგავს.. რძეში და კარტოფილსედ კარგათ იზრდება. სიცხეს ვერ იტანს. 60 გრადუსიან სიცხეში ადვილად ისპობა. დუღილი—ას გრადუსიანი სიცხე-კი უცბათა სპობს. სითბოში სიმშრალეს კარგათ იტანს. მშრალ საცვალში, ტანისამოსში კვირაობით იძლისებს.

შავი ჭირის ბაცილა ადამიანის სხეული ადვილად მოავლდება. ავადმყოფის გასიებული ჯირკვლები, სისხლი, ნახველი, შარდი და სხვა აუარებელ ბაცილებს შეიცავენ.

შავი ჭირი მეტად გადამდები ავადმყოფობაა. თავდაპირველად მის გაჩენაგავრცელებაში დიდი მნიშვნელობა აქვთ ვირთაგვას და სხვა კნატუნა პატარა ცხოველებს. შავი ჭირი უპირველესად ვირთაგვას ავადმყოფობაა.

შავი ჭირის სამშობლო აღმოსავლეთ ქვეყნებშია. ეს საშინელი სენი ვირთაგვებს მუდამა სჭირთ. დროგამოშვებით ვირთაგვებს შავი ჭირი მოერევის სახით ედება და მუსრს ავლებს. ავადმყოფს და მკვდარ ვირთაგვებს ჯანსაღი ვირთაგვები სჭამენ. ამიტომ სენი მათში სწრაფად ვრცელდება. სენის გავრცელებას ხელს უწყობს აგრეთვე ვირთაგვას რწყილი, რომელიც ავადმყოფი

[illegible]

გერმანიის ტერიტორიალურ მფლობელობის შესახებ და დაადგინა, შეეკითხოს მოკავშირეებს, რომელ სახელმწიფოებს გადაეცათ გერმანიის ყოფილ ახალშენების მანდატები. შემდეგ საბჭომ გადასწყვიტა, მოკავშირეებს მოსთხოვოს ცნობები იმის შესახებ, თუ რა პირობებში და რამდენი ხნით უნდა ჰმართონ ოსმალეთის იმპერიის ყოფილი ტერიტორიები იმ სახელმწიფოებმა, რომლებსაც უნდა გადაეცეს შესაფერი მანდატები.

სახალხო განათლების სამინისტროში

რესპუბლიკის პირველ-დაწყებითი სკოლების მთავარი გამგე გ. ჭემბურიძე დაბრუნდა თფილისს მესხეთ-ჯავახეთიდან ახალციხის სამაზრო ერობა სახალხო განათლების სამინისტროსაგან გახსნილ 1 მილიონ მანეთის კრედიტის შემწეობით შეუდგა მესხეთში სკოლის შენობების შეკეთებას. ამავე დროს ერობა შეუდგა სკოლების ჩაბარებას. ჯავახეთის (ახალქალ. მაზ.) სკოლების შესაკეთებლადაც საჭირო იქნება არა ნაკლებ ერთი მილიონი მანეთისა. განზრახულია შეაკეთონ 20 სკოლის შენობა. გამოიკვლიეს, რომ ყველაზე მეტად სომეხთა სკოლებია დანგრეული. ადგილობრივ მცხოვრებთა და სოფლის ადმინისტრაციის ცნობით სომეხთა სკოლები ოსმალებს დაუნგრევიათ. შედარებით საუკეთესო მდგომარეობაშია ქართულ სოფლებში არსებული სკოლები. და კიდევ უკეთეს მდგომარეობაში—დუხობორთა სოფლებში არსებული სკოლები. ადგილობრივი ერობა და სკოლის ადმინისტრაცია უკვე შეუდგნენ შენობათა შეკეთებისათვის საჭირო ხეტყის მასალის შეძენას. წარსულ სასწავლო წელს ახალციხის მაზრაში არსებობდა 14 სკოლა, აქედან 5 სკოლა თვით ახალციხეში. ამ ხუთ სკოლაში ერთი უმაღლესი პირველ-დაწყებითი სკოლა იყო ქართული და სომხური კლასებით, 9 სკოლა კი არსებობდა მაზრაში. მომავალ სასწავლო წელს მესხეთში იხსნება 10 ახალი დაწყებითი სკოლა. ჯავახეთში წარსულ წელს ოთხი სკოლა არსებობდა, ამათში ერთი უმაღლეს პირველ-დაწყებითი სასწავლებელი იყო. წელს სკოლის შენობების შეკეთების შემდეგ გაიხსნება 16 ახალი დაწყებითი სკოლა. ახალციხის სამაზრო ერობა იუწყება, რომ მესხეთჯავახეთში საჭიროა მასწავლებლები. ვისაც სურს მესხეთის საერობო პირველდაწყებით სკოლებში მასწავლებლობა, სათანადო თხოვნა ახალციხის სამაზრო ერობაში უნდა შეიტანოს. ჯავახეთში სამსახურის მსურველმა კი სათანადო თხოვნა უნდა შეიტანონ სახალხო განათლების სამინისტროში—პირველ-დაწყებით სკოლების მთავარ გამგესთან—სადაც შეიძლება აგრეთვე საჭირო ცნობების მიღებაც. (დ. ს.).

მთებში და უღელტეხილებში

(მგზავრის დღიურები).

ზემო-აჭარაში.

14 ივლისი.

საღამოს 6 საათზე საქართველოს ჯარები ხულოში შევიდნენ.

რამოდენიმე დღის წინეთ სულ სხვა გვარად განწყობილი ხულო, გამოიცვალა. სხვადასხვა ხეობებიდან და მთებიდან ჯარს ხალხის არჩეულები შეეგებნენ.

საღამო მზიანი იყო და ხულოს მთები ამაყად გამოიყურებოდნენ.

პირველი ჯგუფი დელეგაციისა ხულოდან მოშორებით დაგვხვდა, ისინი იყვნენ შეიარაღებულები, მეორე ჯგუფი ისევ ახალგაზრდობისაგან, დემოკრატიული ელემენტებისაგან იყო შემდგარი.

სალამი გენერალი წულუკიძისა, რომელიც ჯარების სახელით მიმართავდა, თავდაჭერილი, დროს შესაფერი და სამხედრო იყო.

„ჩვენი მხედრობა—ჯარი და გვარდია, საქართველოს რევოლიუციონურ დემოკრატიის გულიდან წარმოშობილი, ამ რამოდენიმე დღის წინეთ ხულოს ამბების გამო მტრული განწყობილებით აპირებდა თქვენთან მოსვლას. ისტორიამ თავისი გაიტანა, აჭარის ხალხმა შეიგნო ჭეშმარიტება. და დღეს ზეიმით ხვდება დედა-სამშობლოს ლაშქარს. აჭარის ხალხის მოღალატეები პროვაკაციით შეეცადენ ჩვენს შორის სისხლის დაღვრას, მაგრამ, საბედნიეროთ, ეს არ მოხდა.

ჩვენ არ მოვდივართ ისე, როგორც აქ მოვიდნენ კაზაკები, ოსმალები, ან სხვები, რომლებიც ჩვენ შევცვალეთ. ჩვენ მოვედით ტანჯულ აჭარის ხალხთან და საქართველოს ჯარს, გვარდიას თან მოაქვს ახალი იდეები, ახალი აზრები თავისი დროშით და გილოცავს განთავისუფლებას და გამარჯვებას აჭარის ხალხს"-ო.

ასეთი იყო გვარდიის სახელით სიტყვა დემოკრატიულ დელეგაციის მიმართ.

დელეგაციის მეთაურებმა მადლობა გამოუცხადეს და სთქვეს, რომ ჩვენც გავხდებით ღირსი მივიღოთ თავისუფლება, აღვადგინოთ კავშირი და აჭარაც შეუერთდება დემოკრატიულ მოძრაობას.

ხულოში შესვლისთანავე ჩვენ დავათვალიერეთ ის ადგილები, სადაც ალყა შემოარტყეს ჩვენს რაზმს, სადაც ბრძოლა იყო მასიურ ბოლო რიცხვებში და ივნისის პირველ რიცხვებში.

იქ, საქართველოს ახალგაზრდა ჯარის მცირე რაზმმა დიდი გმირული ფურცელი დასწერა და რამოდენიმე საფლავიც გაითხარა.

მწუხარებით იგონებდა ამ ამბავს ადგილობრივი ხალხი,—ჯარი და აჭარლები.

დანგრეულ ეკლესიის გადმოღმა ჩვენ პატარა ბილიკზე მივაგენით ცხრა მხედრის საფლავს. ისინი ერთად არიან დამარხულნი, უბრალოდ, უფიცროთ,—1 ივნისს დახოცილები. საფლავებზე სამი პატარა ფიცრის ნატეხები არის წარწერით: „აქ განისვენებს შალიკო ხიხაშვილი, არისტო გამცემლიძე, გიორგი კანჯარაშვილი".

ცხედრები ჩვენ მომხრეთ დაუსაფლავებით, ფიცარიც მათ დაუდვიათ, ნახშირით დაუწერიათ, მხოლოდ დანარჩენი ექვსი წარწერა დაკარგულა. ერთ საფლავში კი ცხრა ასაფლავია...

თუ რანაირი იყო ხულოს ბრძოლა, ეგ სხვა დროისათვის. ვიტყვით მხოლოდ, იქ ღირსეულათ მოიხადეს თავისი ვალი ჩვენი თაობის ახალგაზრდა შვილებმა და აქვე განისვენებენ.

ხულოში მოსული ჭანელები, ლორჯომელები, დიდ-აჭარლები და სხვადასხვა მხარეებიდან დელეგატები ჩვენ გვათვალიერებდენ, გვესაუბრებოდენ და ამბობდენ: საქართველოს დიდი ჯარი ჰყოლია, და რომ ბრძოლა გაგვეგრძელებია, წავაგებდითო. მათ მოგვითხრეს აგრეთვე, რომ ზემო-აჭარაში მთელი ხალხი აიყოლია პროვოკატორებმა. ვინც რამეს გაბედავდა მათ წინააღმდეგ ტუქსავდნენ, სჯიდენ, აჯარიმებდენ, ტყვეთ მიჰყავდათ. ბევრი ოჯახები ხულოში მათ მიერ აღმოჩნდა დარბეული.

ხულო, რომელიც ცენტრია ზემოაჭარის და სადაც სამი წელია ბატონობენ სხვები, განადგურებულია.

მშვენიერი სასახლე ჯემალ ხიმშიაშვილის საშინელ სურათს წარმოადგენს, ეკლესია უპატრონოთაა, სკოლა გაპარტახებულია, საფოსტო გზებზე ყველა სახელმწიფო სადარაჯო სახლები გადამწვარია.

ყველა ის, რაც წინეთ ხალხის სასარგებლოთ შექმნილი იყო მოსპობილია.

მოგვითხრეს თვით ჩვენი ჯარის წინააღმდეგ მებრძოლებმა, რომ თქვენი ახალგაზრდა ჯარისკაცები საუცხოვოთ იბრძოდენ, გვიმკლავდებოდნენ რამოდენიმე ათას აჭარელსო.

ჩვენ შეგვიყვანეს შეცდომაში და ვსწუხვართო...

დაღამდა. ათასეულებმა, არტილერიამ, ცხენოსნებმა უკვე გაამზადეს ხულოში და მის გარეთ კარვები. ხულო, ჯარებით ავსილი ახმაურებული იყო.

ყველგან საქართ. დროშები ფრიალებდნენ. სამხედრო მუსიკები და სიმღერები ერთი მეორეში არეულიყო. მიუხედავად იმისა, რომ ჯარმა დიდი გზები გამოიარა,—გადმოლახა მაღალი მთები და უღელტეხილები, დაღლას არ გრძნობდა. შუაღამეზე კი სიწყნარე იყო. მშვენიერ ხულოს, გაბნეულ სოფლებს, ჩვენს ჯარებს, თავს ხეობის მაღალი სალი კლდეებიანი მწვერვალები დასცქეროდენ... **ობოლი მგზავრი.**

თავდაცვისთვის

(მე-8-ე უბანი)

29 დეკემბერს 1919 წ. რკინის გზის ლიანდაგის გადაღმა დაარსდა საუბნო თავდაცვის რაზმი.

ძლიერ ცუდ პირობებში უხდებოდა მუშაობა, მაინც ბევრი რამ გააკეთა. სანამ თავდაცვის რაზმი დაარსდებოდა, კაცს კარში არ გამოეხედებოდა: ღვინით ახსნილი ყაჩაღები თარეშობდნენ თავისუფლად და ისედაც დაშინებულ მცხოვრებლებს აწიოკებდნენ და უმწარებდნენ ცხოვრებას, მაგრამ როგორც კი დაარსდა უბნური თავდაცვის რაზმი, ღვინით ახსნილი ყაჩაღები აილაგმენ.

ძველადაც ასე იყო და ახლაც ასეა: მთელი ქუჩები ისე ჩამობნელებულია, რომ დარაჯებისთვის უჭირხული ხდება ღამე ყარაულობა, თვით სადარაჯო ოთახიც ჩამობნელებულია და ყურადღებას არავინ აქცევს, რაც დიდ უკმაყოფილებას იწვევს—ამბობენ: ჩვენ მუქთად ვემსახურებით ყველას,—არც პურს გვაძლევენ, არც ფულს და სინათლეც არა გვაქვსო. საჭიროა ქალაქის თვითმართველობამ ყურადღება მიაქციოს ამ გარემოებას. **დ—შვილი.**

ქუთაისი

სამაზრო ერობაში

ქუთაისის სამაზრო ერობამ თავის მოქმედების შესახებ მოხსენება შეადგინა. ერობას ყველაზედ უკეთესად სასკოლო საქმე დაუყენებია. წლის განმავლობაში ერობამ გახსნა 35 პირველ დაწყებითი და 10 უმაღლესი სკოლა. მასწავლებელთა რიცხვი 237-დან 511-მდე გაიზარდა. ამ ჟამად მაზრაში 195 პირველ-დაწყებითი და 23 უმაღლესი სკოლა არსებობს. ამათ გარდა გახსნილია 6 გიმნაზია. სკოლებში სულ, გიმნაზიების გამოკლებით, 20600 მოწაფე ითვლება. გახსნილია აგრეთვე სამასწავლებლო კურსები და მოძრავი კურსები. სამასწავლებლო კურსებთან მოწყობილია სახელოსნოები. კარგად არის დაყენებული მაზრაში აგრეთვე საექიმო დახმარება. მაზრაში 14 საექიმო პუნქტი და 4 საავადმყოფო ითვლება. წამლობა უფასოა. გარდა ამისა, 9 საერობო აფთიაქი არის გახსნილი. ქუთაისში გახსნილია ცენტრალური სააფთიაქო საწყობი, რომელიც აწვდის წამლეულობას პროვინციის საერობო აფთიაქებს (დ. ს.)

— —

მასწავლებელთა ყრილობა.

6 სექტემბერს დილის 10 საათზე ქუთაისის მაზრის სახალხო მასწავლებელთა კავშირის გამგეობა იწვევს დელეგატთა ყრილობას. ფილიალებს ევალებათ ყოველ 25 წევრზე აირჩიონ თითო დელეგატი და სათანადო მანდატით გამოგზავნონ ქ. ქუთაისში ერობის ბინაზე, დელეგატთა გამოცხადება აუცილებელია. **კავშირის გამგეობა.**

— —

ქუთაისში ხოჯევანაშვილის სასწავლებელში გამოცდები დაიწყება 8 ენკენისთვეს, სწავლა—14 ს.

სპეკულიაციის წინააღმდეგ
(წერილი ზესტაფონიდან).

წელს, საერთოდ, ჩვენი რესპუბლიკის ფარგლებში სხვ დასხვა ადგილას მოეპოვებოდა იმდენი სურსათი, რომ შესაფერისი განაწილებით ის სრულიად თუ არა, შედარებით დააკმაყოფილებდა მართლა დამშეულ კუთხეებს.

მომარაგების სამინისტრო ენერგიულად შეუდგა დამზადების საქმეს, მაგრამ ვე მინდა აღვნიშნო ამ მუშაობის დროს თანდაყოლილი ნაკლი, რომელიც ძლიერ აფერხებდა საქმეს.

პირველ ხანებში სამინისტრო თითონ შეუდგა აფხაზეთში სიმინდის დამზადებას; ერობებს და ქალაქებს ნებას არ აძლევდნენ. სამინისტრო მათ ეუბნებოდა: მე დავამზადებ და მოგაწოდებ სიმინდსო, მაგრამ, საუბედუროთ, იმ დროს, როცა სამინისტროს რწმუნებული ერთ ვაგონს ამზადებდა, სპეკულიანტები ათ და ოც ვაგონს [illegible] აგზავნიდნენ.

ამის წინააღმდეგ ბრძოლა ძლიერ გაძნელდა რადგან, სხვათაშორის, საზღვარი სათანადოთ შეკრული არ აღმოჩნდა; ცხადია, მაგარი ფასების დადება რაიმე ნაწარმოებზე, და მისი გატარება ამა თუ იმ რაიონში შეუძლებელია, თუ საზღვრის კარები ღიაა. იყო მეორე ნაკლიც: ეს თვით დამზადების სისტემისა. სამინისტრომ თავისი მცირედი შტატით, რომელიც, უნდა აღინიშნოს, თავგამოდებით მუშაობდა, ვერ შესძლო იმის გკეთება, რაც მიზნათ ჰქონდა დასახული. ამის მიზეზი იყო ის, რომ ამ საქმეში არ იქნენ ჩაბმულნი დაინტერესებული და დამშეული მაზრები, რომ ეს ყოფილიყო, რომ მათგან მოწყობილიყო ორგანიზაციები და იმათ სამინისტროს რწმუნებულთან შეთანხმებით ემუშავნათ. მაშინ ადგილი არ ექნებოდა იმას, რაც ოპერაციების ბოლო ხანებში ხდებოდა.

როდესაც სამინისტრომ დაინახა, რომ მარტო მისთვის შეუძლებელია სიმინდის დამზადება ასეთი გზით, ნება დართო დამშეულ მაზრების წარმომადგენელთ მისულიყვნენ ადგილობრივ და შეეძინათ სიმინდი, მაგრამ მაშინ დაიწყო ალვირ ახსნილი სპეკულიაცია. აფხაზეთს მიაწყდნენ ყველა ჯურის სპეკულიანტები, რომაც მოსპო საშუალება სიმინდის დამზადებისა. ეს გამოიწვია უსისტემობამ, ორგანიზაციის უქონლობამ, დამშეული მაზრების [illegible].

შორაპნის სამაზრო ერობას წელს გაზაფხულზე გაუგზავნია ვიღაც ალ. ლოლაძე აფხაზეთში სიმინდის დასამზადებლათ თავარის თემისათვის. სხვათა შორის, ერობამ ამ პიროვნებას მიანდო თავის წარმომადგენლობა მაზრაში კარგათ ცნობილ პატიოსან პირების და ხმოსნების თავმდებობით. გაემგზავრა ბატონი ლოლაძე აფხაზეთში და ისარგებლა, რა ერობას მანდატით, მიიღო მომარ. სამინ. რწმუნებულისაგან ნებართვა სიმინდის დამზადებისა. მან შეიამ[illegible] „სტუდენტი" ბაბილო ჩხეიძე და ვ. გამყრელიძე. აი ეს კომპანია შეუდგა დამშეულ შორაპნის მაზრის მცხოვრებთათვის სიმინდის „დამზადებას". გავიდა ორი თუ სამი კვირა და ლოლაძე უგზავნის ერობას დეპეშას: მზათა მაქვს ხამი ვაგონი სიმინდი და ველი გემსაო. გადის სამი კვირა და მოდის მეორე დეპეშა პასუხათ ერობის დეპეშისა: მზათა მაქვს ერთი ვაგონი სიმინდი და ვტვირთავ „ბარკასში"-ო ამის შემდეგ არ გასულა ორი დღე ქ. ზესტაფონში გამოჩნდნენ გმირები ჩხეიძე და გამყრელიძე, რომლებმაც ჩამოიარეს თითქმის ყველა დაწესებულებები და ძველი ვაჭრებიც მოინახულეს, მათ წინადადებას აძლევდნენ, თუ ფულს მომცემთ, რამდენიც გინდათ იმდენ სიმინდს მოგცემთო. დღეს კი მხოლოდ 8 ვაგონი სიმინდი გვაქვს დამზადებულიო.

ასეთი ხრიკებით ამ ვაჟბატონებმა კოოპერატივთა რაიონული კავშირი მოატყუილეს და შეკრეს პირობით, რომ სამ ვაგონ სიმინდს ჩააბარებდნენ და თუ ამას არ შეუსრულებდნენ მაშინ კავშირის სასარგებლოთ იხდიდნენ 600.000 მან. ჯარიმას. პირობაც დასწერეს და ხელიც მოაწერეს. ჩხეიძე-გამყრელიძემ მოსთხოვა კავშირს წინდაწინ ფული, მაგრამ კავშირის გამგეობამ მათ განუცხადა: გავგზავნით იქ ადგილობრივ ჩვენს კაცს და რამდენ ფუთ სიმინდს ჩააბარებთ იმის ფულს მიიღებთო, ისინიც დასთანხმდნენ.

ამ დროს, ერობის გამგეობამ გაიგო, რომ ეს ვაჟბატონები არიან ლოლაძის ამხანაგები და სიმინდს ყიდიან.

აფხაზეთში ლოლაძის მოქმედების გამოსარკვევად გამგეობის წევრი ს. მენაღარიშვილი წავიდა.

აფხაზეთში გაემგზავრა კოოპ. კავშირის თავმჯდომარეც. როდესაც ლოლაძეს ჰკითხეს, სად არის ის ოთხი ვაგონი სიმინდი, რომელიც ამ სამი თვის წინათ დაგიტვირთავს „ბარკასშიო", მან ვერაფერი უპასუხა, მხოლოდ წინა დღით თურმე სპეკულიანტს შეეკრა ნოტარიალური პირობით სიმინდის შესახებ. დამშეული ხალხისათვის გამზადებული სიმინდი გადაჰყიდა!

ყველა ის, რაც ბ. ლოლაძე-გამყრელიძე-ჩხეიძემ ჩაიდინა არის არამც თუ დანაშაული, არამედ—ასეთი პირები საჯაროდ უნდა [illegible].

ჩვენი მთავრობა წელსაც სიმინდის და ხორბლის დამზადებას შეუდგა აღმოსავლეთ საქართველოში. აქ ჩვენ ვფიქრობთ, არც ერთი არსებული სისტემა სურსათის დამზადებისა არ არის მისაღები. თუ ჩვენ გვინდა სურსათის მაქსიმუმი მის პირდაპირ დანიშნულებას მოხმარდეს და არა სპეკულიანტებს ჩაუვარდეს ხელში, საჭიროა დაინტერესებული ორგანოების—ერობების და ქალაქების ამ საქმეში ჩაბმა. უნდა იქნეს მოწვეული დამშეული მაზრის და ქალაქის რწმუნებულები იმის გამოსარკვევად, თუ როგორ დაამზადონ სურსათი; შეთანხმებულ მუშაობისათვის, ჩვენის აზრით, უნდა დაარსდეს ერთნაირი ორგანო ადგილობრივ ერობების და ქალაქების წარმომადგენლებისაგან და ეს წარმომადგენლები უნდა იქნენ თვითონ გამგეობის წევრები, რადგანაც მათი საზოგადოებრივი მდგომარეობა იძლევა საკმაო გარანტიას ბოროტ-მოქმედების წინააღმდეგ. უამისოდ სამინისტრო ვერ შესძლებს დამშეული კუთხეებისათვის საკმაო სურსათის დამზადებას და მომავალ წელშიაც დაგვჭირდება, ალბათ, მეორე კატეგორიის ლოლაძის და კომპანიის ტიპების დახასიათება.

ს. კოორდინატი.

კულტურული მუშაობა ჯარში და გვარდიაში.

მე-11 ათასეულმა.

მე-11 ე ქვეითა ათასეულში, რომელიც ეხლა დგას აჭარაში, ს. ხულოში, კულტურული მუშაობა კარგათ სწარმოებს. ათასეული გაყოფილია ორნაწილად და იმართება ლექცია-საუბარი ყოველ საღამოს. გაიმართა შემდეგი ლექციები: 1) სამჰმადიანო საქართველო, მისი ისტორიული დამსახურება და დღევანდელი ჩვენი მოვალეობა, 2) ბატონ-ყმობა საქართველოში, 3) ცრუ მორწმუნეობა ჩვენში. ლექციის შემდეგ წაკითხულზე იმართება საუბარი. საუბარში მონაწილეობას ღებულობენ როგორც აფიცრობა, ისე ჯარისკაცები. ახლო ხანში განზრახულია ლექციების წაკითხვა: პირველ-ყოფილ კულტურაზე, ევროპიელების ცხოვრებაზე, ჩვენ წეს-წყობილებაზე და სხვა. ვიღებთ გაზეთებს, იმართება გაზეთების საჯაროდ კითხვა და წაკითხულზე საუბარი. არსებობს სცენისმოყვარეთა წრე და მომღერალთა გუნდი. იდგმებოდა წარმოდგენები, როცა ათასეული იდგა ახალქალაქში. აგრეთვე არსებობს სკოლა აფიცერთა კულტურულ განმანათლებელ სექციის მიერ დაარსებული. საერთოდ, აფიცრობა მხურვალე მონაწილეობას იღებს კულტურულ მუშაობაში. ჯარისკაცები აღფრთოვანებულნი არიან, რომ მთავრობა ასე დიდ ყურადღებას აქცევს ჯარის-კაცთა განათლების საქმეს მასწავლებელ ინსტრუქტორების დანიშვნის სახით. იმედია მალე ყაზარმა გადაიქცევა სკოლად, საიდანაც გამოვლენ არა მარტო გაწვრთნილი მხედრები, არამედ—შეგნებული მოქალაქეები.

ჯარის კაცი.

— —

მესანგრე ათასეული

ადერბეიჯანთან ომის დაწყებისთანავე ხსენებულ ათასეულის ყველა გუნდები ფრონტზე გაემგზავრენ. აქ დარჩა საყარაულოდ ნაწილი ჯარისკაცების და ზოგიერთი აფიცრები.

კულტურული მუშაობა სათანადოდ ენერგია გამოიჩინა სამხედრო სამინისტროსთან არსებულ კულტურა განეთლების სექციამ, დაგვინიშნა სპეციალურად ერთი ლექტორი მასწავლებელი, რომელიც ყოველ დღე კითხულობს ლექციებს სხვა და სხვა თემებზე და მართავს საუბრებს ჯარის კაცებთან. გვაქვს სამკითხველო, სადაც ყოველ დღე ვღებულობთ ჟურნალ-გაზეთებს. აგრეთვე ფრონტზე მყოფ ნაწილებსაც ეგზავნება ყოველ დღე ჟურნალ-გაზეთები. თეატრიც მოთავებულია, ფარდას გარდა ყველაფერი მზათაა. ამ მოკლე ხანში ნაწილებიც დაბრუნდებიან ფრონტიდან და მაშინ ნამდვილი მუშაობა გაჩაღდება.

ჯ.-კაცი ტრ. ზახილაია.

— —

მადლობა.

ფრონტის დღის მომწყობ მთავარ კომიტეტისაგან მიიღო სამხედრო სამინისტროს კულტურა-განათლების სექციამ დახმარების სახით 50,000 მანეთი კინემატოგრაფით აჭარაში მოგზაურობის გამო გამოწვეული ხარჯების დასაფარავად, რისთვისაც ჯარის-კაცების სახელით სექცია უღრმეს მადლობას უძღვნის ფრონტის დღის მომწყობ კომიტეტს ასეთი უხვი დახმარებისათვის.

ერობა და ქალაქი

ერობათა მოღვაწეობა. ერობათა კავშირის კომიტეტი თავის მოხსენებაში, საქართველოს რესპუბლიკაში არსებულ ერობის დაწესებულებათა მოღვაწეობის შესახებ აღნიშნავს, რომ გარდა ცალკე საერობო ერთეულების მოწყობისა ადგილი ჰქონდა ერობათა კავშირის კომიტეტის მოღვაწეობასაც. ერობათა კავშირის კომიტეტმა იმ მიზნით, რომ მოეწესრიგებია საერობო მოღვაწეობა და დახმარებოდა ერობებს, მოაწყო საინსტრუქტორო განყოფილება— საექიმო სასანიტარო, სტატისტიკური, აგრონომიული, საბეითლო და საბუხგალტერო. ინსტრუქტორები იგზავნებოდენ სამაზრო და სათემო ერობებში საერობო ორგანიზაციების მუშაობისათვის ხელმძღვანელობის გასაწევად. ამ მიზნით მოეწყო გამოცდილ საერობო მოღვაწეობისაგან სპეციალური კომისია, რომელიც გაეცნო ყველა საერობო დაწესებულების მუშაობას და მათ საჭირო რჩევა-განმარტებანი მისცა. ამ კომისიის მუშაობა მალე დაიბეჭდება და ცალკე წიგნათ გამოვა. ამასთან ერობათა კავშირი სცემს ჟურნალს, „ერობას". მან თავს იდვა აგრეთვე საბავშო სახალხო და სპეციალურ საკითხების შესახებ წიგნების გამოცემა.

ქალ. სამტრედიის შუამდგომლობა. სამტრედიის ქალაქის თვითმართველობის დადგენილება ქალაქის საჭიროებისათვის ბ. ჯანელიძის უძრავ ქონების [illegible]

[illegible]

ს. დ.-პარტიაში

თელავში. 26 აგვისტოს შესდგა ს. დ. [illegible]

[illegible]

პროვინცია

ს. ხოვლე. (გორის მაზრა) [illegible]

[illegible]

ხონი. 16 აგვისტოს შესდგა [illegible]

[illegible]

ს. ზეკარი (გურია). [illegible]

[illegible]

დღეებში ხევის თემის ხმოსანთა საბჭოს კრებაზე იდგა კითხვა პირველ დაწყებით უმაღლეს სასწავლებლის შენობის აგების შესახებ და შემდეგ ნაირად გადაწყდა: სოფელმა ხევმა ამავე თემის დანარჩენ სოფლებს დაუთმო უფასოდ ხევის ორ კლასიანი სასწავლებლის ორი ზალა ზედა სართულისა და ორი ზალა კი უნდა მიადგან ზედ მთელმა თემის მცხოვრებლებმა, ხოლო ხევის ორკლასიანისათვის დარჩება ქვედა სართულის ორი ზალა და ორს კი გვერდით მიადგას ხევი თავისი ხარჯით. ამ საქმის სიჩქაროთ მოსაგვარებლად არჩეულ იქნა კომისია.

ნოე ხეველი.

—

მურღულისა და კვარცხანის რაიონები. (ბათუმის ოლქში). ბათუმისა და ბათუმის ოლქის საქართველოზე გადაცემას, სხვათა შორის, დიდი მნიშვნელობა აქვს იმ მხრივაც, რომ ამ ოლქშია მურღულისა და კვარცხანას რაიონები, სადაც არის გამოულეველი სიმდიდრე სპილენძის მადნების. მურღულის რაიონს პატრონობენ ინგლისელი კაპიტალისტები, კვარცხანისას კი—ნემცების ეგრეთ წოდებული „სიმენსისა".

ორივე ალაგას ტეხნიკა უმაღლეს განვითარებამდე იყო აყვანილი, რის საშუალებითაც მექარხნეები დიდ ძალ სპილენძს აგროვებდნენ. ხსენებულ ადგილებში 1918 წ. სრულებით შეწყდა მუშაობა, და ეს უზარმაზარი ქარხნები, რომელშიაც დღე და ღამე მუშავდებოდა რამოდენიმე ათასი ფუთი სპილენძი შეჩერებულია, სპილენძის მადანს გარდა აქ არის აუარებელი სიმდიდრე, საწარმოო მანქანების—ელექტრონის სადგურების სახით.

ამ ქონებას ქარხნების მეპატრონეებიდან მცველები ადგანან, მაგრამ—მიუხედავათ ამისა, როგორც სჩანს, ბევრი წარმოებისათვის საჭირო ნივთები იკარგება, და მოუვლელობითაც მანქანები ფუჭდება. ყველა ამას დაუყონებლივ დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს და უნდა იქნეს ზომები მიღებული მანქანების მოსავლელად და მასთან მთ ასამოძრავებლათ, რაც დიდ სიმდიდრეს მისცემს ჩვენს ქვეყანას და მასთან რამდენიმე ათასი მუშა უზრუნველ ყოფილი იქნება სამუშაოს მხრით.

მ. ოფოფიესშვილი.

—

დ. აბაშა. ამ უკანასკნელ ხანებში აბაშაში კვლავ იჩინა თავი ავაზაკობამ. გაჩნდნენ ბოროტმოქმედნი. რამდენიმე დღის წინეთ მარნის თემში მოხდა ორჯერ დაცემა. ადმინისტრაციის მიერ მიღებულ ზომებით შეპყრობილ იქნენ: ნიკო ქანდარია, კაკო ქანდარია და გ. კორძახია. ერთ მათგანს—კ. ქანდარიას აღმოაჩნდა კომუნისტური მანდატი, აღნიშნული პირი ყოფილა ყაჩაღების ხელმძღვანელიც, როგორც ეს შემდეგ გამოირკვა. შეპყრობილნი გამოტყდნენ დანაშაულში. როდესაც მილიციის უფროსს ორი მილიციონერის თანხლებით ისინი მიყავდა სენაკის საპყრობილეში, გზაზე დახვდნენ მათი ამხანაგები და სროლა აუტეხეს მილიციონერებს. ტუსაღებმა გაქცევა დააპირეს და იქვე იქნენ მოკლულნი. ხალხი კმაყოფილია ადმინისტრაციის მოქმედებით

ს. სოფიაშვილი.

წერილი რედ. მიმართ

(ანგარიში საღამო-სეირნობისა, რომელიც გამართული იყო მუშათა კლუბში 1920 წ. 1 აგვისტოს სახალხო უნივერსიტეტთან არსებულ დრამატიული წრის სასარგებლოთ). შემოსავალი იყო: 1) ფულად შემოწირულება—25,606 მ. 2) ლატარეია შეწირულ ნივთებიდან—30,220 მ. 2) კანფეტი, პტიშვო, ფოსტა, ყვავილები და პროგრამები—3,861 მ. 4) ბილეთების გაყიდვიდან—32,755 მ. სულ შემოსავალი—92,442 მ.

გასავალი: 1) კლუბინ შენობისათვის—13,4600 მ. 2) ჯილდო არტისტებს და აკომპანიატორს—7,412 მ. 3) რეკვიზიტი სცენაზე და ბაღში—3,354 მ. 4) ჯილდო მუშებსა და მოსამსახურეებს—2,850 მ. 5) აფიშები და აფიშების გაკვრა—2,060 მ. 6) სხვადასხვა ხარჯები—1,312 მ. სულ გასავალი—30,443 მ. წმინდა შემოსავალი დარჩა—61,994 მ.

წრის გამგეობა გულითად მადლობას უძღვნის ყველა მუშა ორგანიზაციებს, კოოპერატივებს და სხვა, რომლებმაც ხელი შეუწყეს საღამოს კარგათ ჩატარებას. გამგეობა მადლობას უხდის აგრეთვე ბ. არტისტებს, რომლებმაც უსასყიდლოთ მიიღეს მონაწილეობა ამ საღამოში, გუნდს ამხ. ჩერნიაევის ლოტბარობით და საერთოდ ყველას, ვინც დაეხმარათ საღამოს გამართვაში:

ცნობები

ხონის რ. სახ. გვარდიის შტაბის გვარდიელმა ტარიელ ევთიმესძე ჩხეიძემ დავკარგე მე-3 ხარისხის გიორგის ჯვრის № 78975 ის ტარების მოწმობა, მოცემული 3-მე ქვეითა რაზმის უფროსისაგან 1919 წელში № 4609; მნახველს ვთხოვ წარმოადგინოს ხონის შტაბში, წინააღმდეგ შემთხვევაში გაუქმებულათ ჩაითვალოს. გვარდიელი ტარიელ ექვთიმესძე **ჩხეიძე.**

— —

რუსეთში სამხედრო სამსახურში ყოფნის დროს დავკარგე ატესტატი მიღებული ქიათურის სამოქალაქო სასწავლებლიდან 9 ივნისს 1919 წელს № 245. ვაცხადებ გაუქმებულად. სევერიან **ნიშნიანიძე.**

რედაქტორი ლევან ნათაძე.

განცხადებანი

ექიმი შ. ა. შაფრანი
სპეციალურად სიფილისი და მისი [illegible] დებები (შეშხაპუნება „606" და „914"), ვენერიული (ტრიპერი) და საშარდე [illegible] განოების სნეულებანი. ავადმყოფების [illegible] ღება ყოველ დღე დილის 8—11 და საღამოს 5—8 საათამდე. ქალების 4—5 [illegible] კვირაობით მხოლოდ დილით. მისამართი: [illegible] ქ. № 23 (1288 25—4)

სამხედრო
ხე-ტყის ქარხანა
ამით აუწყებს, რომ მას დამზადებული აქვს დიდძალი
ნახერხი
და მსურველთ შეუძლიათ შეიძინონ შეღავათიან ფასებში, მისამართი: მადათოვის კუნძული. (ნ. 6—3)

ექიმი
ქ. გ. ვართანოვი
სპეციალურად კანისა და ვენერიულ სნეულება (სიფილისი „606" და „914" შეშხაპუნება). მიიღება: დილით 8—9 საათ. სალ. 5—7 საათ. ქალები 2—3 ს. სურამის ქ. № 9, ვეზნის ქუჩის კუთხე, რკინის გზის სამმართველოს პირდაპირ. (2264—[illegible])

ექიმი
გ. ი. ოქროპირიძე
იღებს შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს საღამოს 4—6 საათამდის. [illegible] ქ. № 22, [illegible]

ექიმის
ი. ა. ტერ-ოვაკუმოვი
გადავიდა კიროჩნი ქუჩიდან მიხეილის პრ. № 23 ვარანცოვის ძეგლის ახლოს და განაახლა ავათმყოფების მიღება. სპეციალურად სიფილისი, ვენერიული ავათმყ. (გაძნელებული და ქრონიკული ტრიპერი) და კანის ავათმყ. („606" და 914 შეშხაპუნებით) ავათმყ. მიღება დილის 12—2 საათ. და საღამოს 6—8 ს. ქალების საღამოს 5—6 საათ. (თ. 2577)

სამკურნალო
ელექტრონის, რენტგენის და სინათლის
მიხეილ გედევანიშვილისა
დღისით 12—2 საათ., საღ. 6—8 საათ. არის საწოლები. ყორღანოვის ქ., 20, ვერაზე. (2458—თ.)

ექიმება
ნიკოლოზ მახვილაძემ
განაახლა შინაგან სნეულებით ავადმყოფთა მიღება ყოველ დღე დილის 8—9-მდე და საღამოს 5—7 საათამდე. მისამართი: მოსკოვის ქ. № 11, ზემელის აფთიაქის მახლობლად. (თ. 2528)

თბილისში
ექიმი
ს. ვ. აბაშიძე
ღებულობს ავადმყოფებს შინაგან სენით (გულის, ფილტვების და კუჭ-ნაწლევის) სიფილის შეხაპუნება „914 და 606". კ. სიამაშვილის სახლში. (თ. 2634.)

ექიმი
ნ. ა. არუთინოვი
სპეციალურათ სიფილისი (606 და 914) ვენერიული ტრიპერი, შარდის ორგანოების ოპერაცია ნღისკოპია (საშარდე მილის). ნოვო-ბებუთოვის ქ. № 5. სასახლის უკან, პეტრე დიდის ქ. ზევით. (პარალელურად). მიღება დილით 9—12 ს. საღ. [illegible] 6 ნახ. საათამდე. (2722-[illegible])

ექიმი
ე. ი. კალანდაძე
ღებულობს. შინაგანი ავათმყოფობით დილის 8—12 საათამდე ვენერიული, სიფილისით (წამ. „606" და „914"), ბუშტის და საშარდის ავათ. 5—7 საათ. საღამ. გუნიბის ქ. № 6, მოსკოვის ქ. დასაწყისი, ზემელის აფთიაქთან ახლოს (2446—თ.

ექიმი
ნ. ლ. ტურიაშვილი
იღებს საბებიო, ქალისა და შინაგან სნეულებიან ავადმყოფებს ყოველ დღე, გარდა პარასკევისა, შუადღის 1—2 და საღ. 4—5 ს. ჩერქეზოვის ქუჩაზე № 22 ყოფილი სასულიერო სასწავლებელი. ტელეფონი 14—13. (თ. 2539)

ექიმი ლ. ა. სარალიძე
იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ საღამოს 6—7 საათამდის ჩერქეზიშვილის ქუჩა № 87, ტელეფონი 3—19. ავჭალის აუდიტორიის ახლოს (2383—თ.)

ერობათა კავშირის კომიტეტი
იწვევს გამოცდილ
ბუხჰალტრებს
და
მოანგარიშეებს
თხოვნები მიიღება ერთი კვირის განმავლობაში დღიდან განცხადებისა, კომიტეტის მისამართი: რუსთაველის პროსპექტი 24. ერობებში მოსამსახურეთაგან თხოვნები არ მიიღება. (ნ. 2—2)